

NAKlap

2014. április
II. évfolyam 4. szám

A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

Új tavasz, új törvény Termőföld egyszeregy

11-14. oldal

Összefogás a termőföldért
Interjú Orbán Viktorral

4-5. oldal

Növekedési hitel gazdáknak

6. oldal

Az országos küldöttgyűlés előtt

15. oldal

Derecskei Fenséges

Immár tíz éve, minden év novemberében a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat odaítéli a Hajdú-Bihar Megye Minőségi Termék díjakat, melyek közül egy érdemelheti ki a Kitüntetett Minőségű Termék címet. 2013-ban a rangos elismerésben a Derecskei Fenséges Kézműves Lekvárok készítői, Zsakai Ildikó és Sági József részesültek.

I *Hogyan adja fejét lekvárfőzésre egy középiskolai tanár-házaspár?*

I Úgy gondoljuk, jókor voltunk jó helyen. A pályánkon eljött az idő, hogy váltani kellett, és kerestük a lehetőségeket. Közösségi életünk mindig színes volt, sokan jöttek hozzánk ismerősök, barátok, kifűtöttük a kemencét, sült a malac java, körtések, lángosok sorjázta, és erre csúszott a jó bor, természetesen a miénk, az otelló. Roskadásig álltak a polcok lekvárokkal, befőttekkel, gyűjtöttük a gyógynövényeket teának, s ha ajándékot vittünk valakinek, a saját finomságainkat csomagoltuk egybe. Egyszer egy drága barátunk megkérdezte: „Miért nem csináljátok ezt úgy komolyan?” Mi összenéztünk, megdobbant a szívünk, és innentől kezdve a Derecskei Fenséges világát éljük.

I *Gondolom, nem volt egyszerű egy új vállalkozást elindítani! Hogyan építették fel?*

I Hiszünk az apró lépések erejében. Első évben 2500 üveget készítettünk, amit három hónap alatt beszippantott a piac, a következő évben 8000 üveg volt az eredmény, ami elfogyott a szezon kezdetére, most többet főztünk, reméljük, kitart, amíg kell. Fontosnak tartjuk, hogy a minőség magas szinten maradjon, 80-100% gyümölcsstartalommal. Döbbenetes számunkra, hogy be kell mutatni az embereknek, hogy gyümölcsből, kevés cukorral, hagyományos úton is lehet lekvárt készíteni, nem csak „műanyagok” hozzáadásával. Valljuk, a jó lekvár titka, hogy a főzés során átlényegül a gyümölcs és finom harmóniát közvetít a fogyasztója számára. Tudni kell, hogy a gyümölcs fajtájának megfelelő eljárással készítsük el a lekvárt. A meggyet sohasem főzhetjük úgy, mint a szilvalekvárt. Ezért is adtunk neveket az egyes lekvároknak. Így lett Ámulat az eper, Igéző a szeder, Varázs a meggy, Ezer ízes a kökény, Rendben van az áfonya, Ölelés a sárgabarack, Áldott kezek a szilva, Asszony dicséret a csipke, Ebugatta a szőlő, Zamat a cseresznye, Fantázia az alma, Kaland a birs, Egyensúly a zakuszka, Bizonyosság a padlizsánkrém.

I *Derecske és környéke régóta híres gyümölcs- és zöldségtermelő vidék. Honnan vannak az alapanyagok?*

I Nekünk is vannak gyümölcsfáink, bérlelünk területeket, és gyűjtési engedélyünk van Erdélyben és itt Biharban a csipkéhez, kökényhez, áfonyához. Mivel eddig mindent kézzel végeztünk, és csak a családunk közreműködésével, igen heroikus feladat elkészíteni a megfelelő mennyiséget. Boldogok vagyunk, hogy a lányaink nagy elszántsággal és hozzáértéssel segídeknek a mindennapokban, legyen szó vásári árusításról, címkézésről, töltögetésről, üvegmosásról, vagy a fortyogó csoda kavargatásáról. Külön öröm, hogy a kisebbik lányunk úgy elvarázsolódott a Fenséges világtól, hogy élelmiszmérnöki szakra jár az Agráregyetemre, és a kutatási területe a lekvárkészítés innovációs lehetőségei, Prokisch József tanár úr vezetésével.

I *Milyen lehetőségek adódnak az értékesítésre?*

I A termék minősége csupán egyik fontos összetevője a sikernek. Fontos a marketing. Az arculatunk megtervezését profiktól kértük. Tiszta egyszerűséget és egyértelműséget mutat a címkénk, a honlapunk, a szóróanyagunk. Az installációnk szemet gyönyörködtető és a kóstoltatások ínycsiklandózzók. Fontosnak tartjuk a közvetlen kapcsolatot a vevőinkkel, járunk péntek-szombatonként Debrecenben a Nagypiacra, Budapesten, Debrecenben, Hajdúszoboszlón, Derecskén üzletetekben

is megtalálható a Derecskei Fenséges. Működik az internetes eladás is, és itthon is szívesen kiszolgáljuk vevőinket. Ezenkívül járunk vásárokbá, például az Aranycsengő, a Mihály-napi vásárba Debrecenbe, vagy Budapesten a Kézműves Magyar Ízek brandjének is tagjai vagyunk. Büszkeségünkre bekerültünk az Alföldi Legendárium klaszterébe is. Jó kapcsolatot ápolunk a NAKVI helyi szervezetével és a Kamarával, gyakran keresnek minket rendezvényajánlásokkal, ahol reprezentálhatjuk magunkat. Fontos lábunk a beszállítói piac. A Stühmer csokoládégyár a mi meggy- és eperlekvárunkat használja desszertjeihez. Ezen a területen szeretnénk a jövőben bővülni!

I *Mi az legtávolabbi település, ahová eljutott a derecskei lekvár?*

I Tavaly Szingapúrba vitték, az ottani üzletember találkozóra, de volt már megkeresés Lengyelországból, Ausztriából, Szlovákiából, Romániából. Családi ajándékként eljutott Spanyolországba és az USA-ba is. Ma még tudjuk, hogy ezekre a piacokra nem vagyunk felkészültek, a jövő tartogat még lehetőségeket számunkra, s mi nyitottan állunk elébe.

I *Van-e lehetőség technikai fejlesztésre?*

I Beszerzés alatt áll négy gép, amelyet LEADER pályázaton nyertünk 2013-ban. Ennek köszönhetően gyümölcsmosó, passzírozó, töltögető és címkéző gép segíti a munkánkat, kicsit több mint 8 millió forint értékben. Hálásak vagyunk érte! Három év tapasztalata alapján úgy véljük, hogy elmozdulás történik az organikus, jó minőségű magyar élelmiszerek irányába. Érezzük a segítséget a szabályozók, döntéshozók felől is. A többi rajtunk, termelőkön múlik. A szellemi és fizikai munka harmóniáját e tevékenységben találtuk meg, ami egyben híd az urbanizált társadalom és a természet között. Lekvárainkat azoknak ajánljuk, akik hiszik, hogy a jó étel lehet káros az egészségre, a rossz viszont mindig az. Azok is bátran csemegézhetnek, akik tudatosan akarnak itt maradva hazát építeni, mert ez az ország képes eltartani magát a földjével és az abban termelt kiválóságok szívós, szeretetteljes feldolgozásával. Azokat is meg akarjuk találni, akiknek az igényét egyszerű kielégíteni, mindenből a legjobbat szeretik!

Tisztelt Olvasó!

Az április szeszélyes, tartja a népi megfigyelés, lehet fagyos hideget hozó szél és tűző napsütés, akár egyik óráról a másikra is: nem hiányzik ez a tavaszi munkák idején. Most főleg a virágzó gyümölcsfákat figyeli aggodalommal a gazda, de ezzel még nincs vége. A téli csend után kezdetét veszi az elemekkel vívott harc, mert hiába a gondos talaj-előkészítés, a jó minőségű vetőmag, ha aztán a többi már a hőmérséklet változásán illetve az ég csatornáin múlik. A probléma természetesen nem új keletű, így van ez, mióta maga termeli meg az ételmét az ember.

„Jól ment az agráriumnak tavaly, mert jó volt az időjárás” – hallani innen-onnan is, de ez valóban így van? Ki ne emlékezne a tavaly tavaszi és őszi fagyokra, vagy arra, hogy nemhogy a földekre, de az utakra sem lehetett kihajtani márciusban a sok hó miatt. Júniusban árvíz sújtotta az országot, a legnagyobb vízszinttel, amit valaha mértek. Nyáron, mint már évek óta, aszályal küzdöttünk, milyen jó lett volna akkor a korábbi hónapokban hullott extra csapadék.

Miért nem robbantak mégsem az úgynevezett „bombák” az agráriumban? Ezt a kérdést még egy újságban sem láttam feltenni, jóllehet néha a pozitív hírek is figyelmet érdemelnének. A válasz talán az lehet, hogy a hasonlatnál maradnak, mert nem is volt háború. A kormányzat, a hivatalok, a tudományos és oktatási intézmények valamint az érdekképviselő is tették a dolgukat. Viták voltak és lesznek is, különösen az új földtörvény vagy a KAP kapcsán, de a terméketlen, egymásnak feszülő „ökölharc” már nem járja. Most már a többség azt vallja, hogy az együttműködésből születnek eredmények, hiszen az érdek ugyanaz.

Vidéki gazdafórumokon magam is azt tapasztalom, hogy a kamarára úgy tekintenek mint a agrár-párbeszéd aktív bázisára. Minden reformért kiáltó országos ügyben hozzánk fordulnak. Ez természetesen szándékaink szerint való, ugyanakkor nagy felelősség.

Hallattuk hangunkat a törvényhozóknál és a támogatások elosztásának tervezésénél, de mi is aktív partnerek vagyunk. Hogy csak egy aktuális példát hozzak: márciusban a NAK hálózata végezte a mezőgazdasági vízigények országos felmérését. Pontosan azért, hogy az időjárás szeszélye ne okozzon károkat: a belvíz elvezetésre kerüljön, amikor pedig a szárazságban öntözni szükséges, legyen honnan, legyen miből. Oroszlánrészt vállalunk a sertés-áfa-csökkentés hatásainak vizsgálatában is. Reményeink szerint a pozitív tapasztalatokra építkezve lobbizhatunk majd azért, hogy más ágazatokban is megvalósuljon az áfacskökkentés.

Lehet tehát szeszélyes az idő, változékony a piac, a magyar agrárium józanul gondolkodó többsége az együttműködésben bíz. Nincs szükség vargabetűs kanyarokra, élni kell a lehetőségekkel, mert csodák nincsenek, csak kitartó, folyamatos párbeszédre alapuló munka.

Az együtt elért sikerekben bízva kívánok eredményes gazdálkodást!

Üdvözlettel: György Balázs, a NAK elnöke

**AZ ELKÉSZÜLT KAMARAI KÁRTYÁK ÁTVEHETŐK!
KÉRJÜK A TISZTELT KAMARAI TAGOKAT HOGY
ÉRDEKLŐDJENEK FALUGAZDÁSZUKNÁL!**

Kedvezmények Kamarai Kártyával!

A Kamarai Kártya Program iránt egyre nagyobb érdeklődés tapasztalható a hazai agrárszolgáltatók, valamint inputanyag gyártók és -kereskedők körében. A hálózathoz eddig csatlakozottak körében megtalálhatóak a KKV-szektor és a nagyvállalatok képviselői egyaránt:

- **OTP:** gyorsított hitel-ügyintézés, tanácsadás, csökkentett díjak.
- **MOL:** akár 10 Ft üzemanyagár-kedvezmény literenként, MOL-NAK üzemanyagkártyával.
- **Fertilia Kft.:** Kedvezményes egyedi UMG MICRO starterműtrágya, kizárólag kamarai tagoknak, továbbá ingyenes talajminta-vételi szaktanácsadás.
- **Secret Control GPS Kft.:** műholdas flottakövető, illetve gépjárművédelmi rendszerek akár 30-60%-kal olcsóbban.
- **NS Autóház Kft.:** Fiat és Toyota haszongépjárművek 4-20%-os engedménnyel.
- **Schneider Autóház Kft.:** Mazda gépjárművek 10 %-os kedvezményig.
- **Hitachi Power Tools Hungary Kft.:** 5% általános plusz kedvezmény az akciós árakon felül.
- **TrendSys Kft.:** 20% kedvezmény munkavédelmi és minőségirányítási szolgáltatásokból.
- **Millefolium Stratégia Kft.:** Gazdasági és adóügyi tanácsadás 20%-kal olcsóbban.
- **Business Lift Kft.:** Minőségügyi és élelmiszerbiztonsági tanácsadás 20%-os kedvezménnyel.
- **HL-LAB Talajvizsgáló Laboratórium:** 10% kedvezmény kamarai tagoknak, talaj- és vízmintavételezési, továbbá számos laborvizsgálati szolgáltatásból.
- **E.ON:** 10% kedvezmény az E.ON Solar Program napelemes rendszereiből.
- **Tank-Szer Kft.:** 10-15% kedvezmény üzemanyag technológiai szereléssel, telepítéssel és karbantartással kapcsolatos szolgáltatásokra.
- **Agrárin Kft.:** Agrárinformatikai és agrárelektronikai eszközök akár 5% kedvezménnyel.
- **Oxy-Up - Synergia Maxima Kft.:** üzemanyag-fogyasztást csökkentő adalék 10%-kal olcsóbban a kamarai tagoknak.

A kedvezmények köre folyamatosan bővül. A kártya elfogadóhelyinek listájáról és a kedvezményekről részletesen a <http://www.nak.hu/hu/kamarai-kartya-jelentkezes> weboldalon is értesülhetnek.

Megszületett az összefogás a magyar termőföldért

Beszélgetés Orbán Viktor miniszterelnökkel

A magyar mezőgazdaság versenyképességének alapfeltétele, hogy a növénytermesztés és az állattenyésztés harmóniája, egyensúlya ismét helyreálljon. A feldolgozóipar előtt nagy lehetőségek vannak, ezek kihasználásához a következő időszakban a vállalkozások számának meghatszorozása a cél. Magyarország GMO mentessége megőrizhető bizonyos európai gazdasági körök nyomása ellenére. A multik nem etethetnek meg műanyag élelmiszereket a magyar emberekkel. Ez csak néhány téma a következő beszélgetésből.

I Az utóbbi években nőtt a nemzetgazdaságon belül az agrárium súlya. Minek tulajdonítja Ön a hazai élelmiszertermelés megerősödését?

I A magyar vidék és mezőgazdaság az ország egyik aranytartaléka. Ez a realitás. Ezért mi arra vállalkoztunk 2010-ben, hogy talpra állítsuk a magyar mezőgazdaságot, megvédjük a magyar földet, és visszaadjuk a vidéken élőknek a boldogulás lehetőségét. Nem voltak illúzióink, tudtuk, ez nem lesz könnyű. Egyrészt, mert kialakult a magyar vidékben is egyfajta kishitűség, amit a kozmopolita korszellem és a korábbi, labanc mentalitású politika gerjesztett. Másrészt külföldről folyamatosan nyomás alá helyezték Magyarországot, adja el földjeit. A kishitűséget és a külföldi befolyást elhárítottuk. Helyette összefogás született, amely megakadályozta, hogy a magyar termőföld külföldi kézbe kerüljön, és az új földtörvénnyel biztosította, hogy a magyar gazdák fordíthassák termőre azt. A keretet a 2020-ig szóló Nemzeti Vidékstratégia adja. Az ebben lefektetett világos célok és menetrend mentén adtuk bérbe az állami földeket azoknak, akik értenek hozzá. Ma már az állami földek 75 százalékát östermelők, egyéni mezőgazdasági vállalkozók, családi gazdálkodók és fiatal mezőgazdasági termelők művelik meg. Jövőképet és bizonyítási lehetőséget adtunk a sokak által leírt tanyáknak, a nemzeti költségvetésből támogatott programra évente 1,6 milliárd forint jut. A rosszul felhasznált európai uniós forrásoknál is rendet tettünk, így a 2007 és 2013 közötti uniós költségvetési ciklusban biztosított 1.400 milliárd forintnyi támogatás több mint 90 százalékát már lekötötték, csaknem 3.000 milliárd forint értékű fejlesztést generálva. Átalakítottuk a kárenyhítési rendszert, idén 8,3 milliárd forintot tettünk félre a 2013-as károk enyhítésére.

A magyar vidék érezhetően jobban teljesít. 2010-hez képest 2013-ra 34 százalékkal, 2.265 milliárd forintra emelkedett a teljesítménye, ami történelmi rekord. Az agrárium mára nemzetgazdaságunk egyik hajtómotorjává vált. A GDP is megérezte a változást, a mezőgazdaság nemzetgazdasági jelentősége jelentősen meghaladja az európai uniós átlagot. 2010-ben 3,5 %-kal, 2011-ben 4,5 %-kal, míg 2012-ben 3,9 %-kal, 2013 első három negyedében pedig 4,8 százalékkal járult hozzá a bruttó hazai termék volumenéhez.

A magyar vidék és a magyar emberek munkájának eredményeire felfigyelt a világ. Nyitottunk a világra, és úgy érzékelem, a világ is nyitott ránk, számos új piaccal kerültünk kapcsolatba. Az Európai Unióba történő exportértékesítés mellett az elmúlt években

forrás: www.myrporthu

meghatározóan növekedett Magyarország agrárkivitele Bosznia-Hercegovinába, Oroszországba, Grúziába, valamint Japánba. Új belépőként jelent meg India, Indonézia, Irak, Irán, Pakisztán is. Tehát a keleti nyitás számokban mérhető sikert hozott.

I Mekkora tartalékokat lát a következő esztendőkre az élelmiszertermelésünkben?

I Van jövője ennek a szektornak. Európa egyik legjobb adottságú földjét örököltük: kiegyensúlyozott éghajlatú, jó termőerejű, számottevő ipari szennyezéstől mentes földet birtoklunk. Nincs olyan magyar család, amelyiknek valamilyen módon ne lenne köze a termőföldhöz. Ez erős kötés és kötődés. Minden megvan bennünk tehát ahhoz, hogy sikerre vigyük az agráriumot.

Az emberiség a vártnál gyorsabban népesíti be a Földet. Egyre több élelmiszert és ivóvizet kell biztosítani, ami hatalmas kihívás, viszont nagy lehetőség is. A magyar mezőgazdaság jelen állapotában is képes különösebb megerőltetés nélkül 15 millió embert élelmiszernel ellátni. Ha kicsit jobban nekigyürkőzünk, még több embert fogunk egészséges és kiváló magyar termékekkel ellátni. Jelentős tartalékok vannak még a magyar vidékben.

I Az új földforgalmi törvény átrendezi a mezőgazdaságon belül az alapanyag-termelők pozícióit. Milyen előnyei származnak ebből a nemzetgazdaságnak?

I A jövőben a mezőgazdaság termelési értékén belül az állattenyésztést a mostani, alig több, mint 30 százalékról 50 százalékra szeretnénk felhozni. Az állatok ellátáshoz föld kell. Kiszolgáltatott az a gazda, aki nem tud hol legelgetni, akinek nincs hol megtermelni a takarmányt. Nekünk sikeres állattenyésztőkre van szükségünk, amihez föld kell. Ezzel a törvénnyel biztosítjuk a szükséges földeket. Kiemelt birtokméreteket biztosítunk az állattenyésztőknek, egyúttal megnyitjuk a szektort; új családi gazdaságok, ifjú gazdák vághatnak bele az állattenyésztésbe. Megtízszereződött már most az állami földhasználók száma, különösen a családi gazdaságok erősödtek meg.

I A Földforgalmi törvény indulatokat gerjeszt az országhatárokon kívül is. Ha arra kerülne a sor, védhető lesz-e a törvény szellemisége és betűje Brüsszelben?

I A Földtörvény fontos siker. Biztosítottuk, hogy a föld a magyar gazdáké maradjon, ők fordíthassák termőre. Ez az alapja az agrárium eredményeinek, ezért meg fogjuk védeni. Hasonlóan védi saját mezőgazdaságát Ausztria, Németország, Franciaország és Dánia is. Ha Brüsszel velünk összeütközik, akkor több más tagállammal is kénytelen lesz megküzdeni. A magyar földtörvény tehát alkotmányos és európai.

I Az elmúlt hónapokban születtek olyan jogszabályok, amelyek a fiatal gazdák új vállalkozásait és családalapítását segítik. Ez az intézkedéscsomag elegendő-e ahhoz, hogy a termelésből kikerülő idősök helyett megfelelő számú fiatal álljon munkába az agráriumban?

I Az agráriumban komoly tudás halmozódott fel, ami az idősebb generáció kiváltsága most. Ez a tudás akkor válik igazán értékké, ha van kinek átadni. Magyarországnak az az érdeke, hogy a fiatalabb nemzedék is teret, szerepet kapjon az agráriumban. Mi lehetőséget adunk a fiataloknak, a fiatal gazdáknak. A Darányi Ignác Terv keretében 2,5 milliárd forintot biztosítunk a fiatal gazdáknak, hogy bekapcsolódhassanak az agrárium vérkeringésébe. Helyzetük stabilizálására és megerősítésére 2010 óta több mint 20 milliárd forintnyi európai uniós forrást költöttünk. Ma már 250 ezer hektár állami földet fiatal gazdák művelnek meg, ez azt jelenti, a nyertesek közül minden harmadik közülük került ki. A munkához biztos háttér kell, elhárítottunk minden akadályt a családjaik támogatása elől. Ez Magyarország és ez a vidék érdeke.

I Véleménye szerint, meg tudja-e őrizni a nagy európai nyomás ellenére mezőgazdaságunk a GMO-mentességét?

I Van egy mondás: az vagy, amit megeszel. Mi ezt komolyan vesszük. Velünk, magyarokkal nem fognak bármit megetetni sem szó szerint, sem átvitt értelemben. Európában sajnos van egy tendencia, amelyben az üzleti érdek mindent felülír. Itt semmi másról nincs szó, mint arról, hogy némelyeknek üzleti érdeke, hogy minél gyorsabban, minél nagyobb tömegben állítson elő és adjon el minél olcsóbb élelmiszeripari termékeket akkor is, ha azok veszélyesek, károsak az emberek egészségére. Mi ebből nem kérünk. Nem fogjuk hagyni, hogy az üzleti érdek maga alá gyűrje a józan eszünket és az emberek érdekeit. A magyar emberek egészsége, a termőföldjeink és ivóvizünk védelme nem tréfadolog. Az a feladatunk, hogy megvédjük Magyarországot attól, ami rossz. Teljes a politikai konszenzus: 2006-ban az akkori öt parlamenti párt egymással egyetértve fogalmazta meg, hogy Magyarország csak a természetes élelmiszereket fogadja el. Világosan kinyilvánítottuk, hogy nem kérünk a műanyag élelmiszerekből. 2011-ben aztán még magasabb szinten erősítettük meg ezt a szándékunkat, Európában egyedülálló módon mi az alkotmányunkba is belefoglaltuk. Ha az Európai Unió bármilyen genetikailag módosított növény termesztését engedélyezi, minket nem kötelezhet arra, hogy beengedjük hazánkba. Azért a biztonság kedvéért a korábbinál is szigorúbb hatósági ellenőrzéseket vezettünk be. Új laborokat hoztunk létre, az ellenőrzések száma megsokszorozódott. 2012-től évente 400-500 élelmiszer- és takarmánymintát vizsgálnak át a szakembereink. Az ellenőrzéseknek köszönhetően biztonságra helyeztük a magyar családokat. Európa még nem, de az európai emberek már csatlakoztak hozzánk. Az utóbbi időben készült felmérések szerint az európai uniós polgárok közel háromnegyede, mintegy 70 százaléka elutasítja a génmódosított alapanyagokból készült élelmiszereket. Idő kérdése tehát, és Európa ebben is követni fog minket. Mert ez a jövő útja.

I Lassabb folyamat az állattenyésztés becsületének és volumenének a visszaállítása, mint az állomány csökkentése volt. Lesz-e ehhez elegendő akarat és forrás a következő esztendőben?

I Akkor erős a szektor, ha ugyanolyan erős a növénytermesztés és az állattenyésztés. Nálunk 2010-re ezek az arányok megbomlottak, az állattartás háttérbe szorult. 2010-re 38 százalékról 29 százalékra csökkent a vegyes gazdaságok aránya. A kivonulók szinte kivétel nélkül az állattenyésztéssel hagytak fel, és kizárólagosan növénytermesztésre álltak át. Felborult az egyensúly, így nem tudtunk a képességeinknek megfelelően teljesíteni. Ma viszont már ezen a téren is jobban teljesítünk, mert a haszonbérbe adott állami termőföldeken ma már állattenyésztés is folyik, mert a támogatásokat, ahol csak lehetett, megnöveltük. Pedig nem volt könnyű dolgunk: komoly vitákat kellett megvívunk Brüsszellel, hogy minél több támogatást biztosíthassunk az ágazatnak. Az eredmény az lett, hogy 2018. december végéig engedélyezték Magyarország számára az állattartási támogatások fenntartását.

A baromfi esetében ez az erre a célra fordítható támogatások megduplázását és 8 milliárd forintba emelését jelentette. Azonban lássunk tisztán: mi nem az Európai Unió ellen harcolunk, hanem a magyar emberek érdekeiért harcolunk az Unióban, ez hatalmas különbség.

A sertéságazat külön szót érdemel. Sertésstratégiát kellett készítenünk, annyira súlyos lett a helyzet. 2020-ig 6 milliós sertésállomány kialakítása és fenntartása a cél. A sertés áfa 5 százalékra történő csökkentése szintén hozzájárul az ágazat stabilizálásához és új munkahelyek megteremtéséhez. A munkát folytatjuk, és ismét erőre fog kapni az állattenyésztés.

I Az élelmiszergazdaság jövőbeni fejlődésében kulcskérdés a feldolgozóipar fejlesztése.

Miniszterelnök úr ezen a területen melyik megoldást tartja a magyar viszonyoknak jobban megfelelőnek: ha a kis- és közepes alapanyagtermelők saját feldolgozókat létesítenek, avagy ha a nagyipari vállalkozások építenek a világpiacon is nagy árumennyiséggel megjeleníteni képes gyárakat?

I A szakemberek szerint a magyar gazdaság akkor áll majd igazán a saját lábán, akkor lesz szinte megrendíthetetlen, akkor lesz versenyképes, hogyha egyensúlyba hozzuk.

Egy egyensúlyban lévő rendszerben vagyunk tehát érdekeltek, ahol kicsik és nagyok egyaránt sikeresek tudnak lenni. Közérdek, hogy talpon tudjanak maradni a mikro- és kisméretű élelmiszeripari vállalkozások, mert jelentős a szerepük a települések és az ott élő magyar családok egészséges élelmiszerrel való ellátásában. A közepes méretű élelmiszeripari vállalkozásokat a növekedésben és versenyképességük javításában fogjuk támogatni. A magyar élelmiszeripari nagyvállalatokat ahhoz segítjük hozzá, hogy megjelenjenek a nagy kereskedőcégek boltjainak a polcain, valamint a külpiacokon.

A magyar vállalkozások, különösen a kis- és közepes cégek számát kétezerről 12 ezerre akarjuk emelni. Ez egy ambiciózus, de elérhető cél, mert már most megvannak a pénzügyi, finanszírozási és hitelnyújtási keretek ahhoz, hogy a magyar gazdaságot feldönthetetlenül biztos lábakra állítsuk. Helyre fogjuk állítani az élelmiszeripari versenyképességét.

I A földtörvény mintájára várható-e hasonló horderejű jogszabály arról, hogy Magyarországon a magyar élelmiszer ne szenvedhessen hátrányos megkülönböztetést az áruházcsoport polcain a silányabb importtermékekkel szemben?

I A magyar emberek jogos elvárása, hogy magyar ételeket vehessenek. Van mezőgazdaságunk, vannak élelmiszeripari cégeink, ezért joggal keresik a magyar élelmiszereket. Nekünk az a feladatunk, hogy a családokat és a termelőket összekössük.

Az őstermelők számára megnyitottuk a közvetlen értékesítés lehetőségét. Az országban egymás után nyílnak a termelői piacok, ahol a jó minőség mellett már árban is versenyképesek a gazdák termékei. Az árdrágító közvetítőket kivettük az értékesítési folyamatból. Ösztönözzük a kiskereskedelmi láncokat, hogy termékeik között minél nagyobb arányban vegyék fel az egészséges magyar termékeket.

Védjük a magyar termelők és a magyar élelmiszerek jó hírét is. A magyartermék-rendelet szerint csak bizonyos származási, előállítási kritériumoknak megfelelő terméket lehet ma magyarként feltüntetni.

Vannak kiemelt termékeink, ilyen a bor. Oda kell tennünk a magyar bor régi, jó híre mellé a valódi, minőségi palackokat. Itt is jól haladunk. Összefogtunk a borásztársadalommal, és megalkottuk az új hegyközségi törvényt. Ezzel megnyitottuk a magyar és az európai családok asztalai felé vezető utat.

A magyar mezőgazdaságnak nem mindegy, hogy az előttünk álló választáson milyen kormány kap felhatalmazást. A gazdáknak szava és súlya van, figyel rájuk a vidék. Azt kívánja tőlük az ország, hogy álljanak ki a magyar mezőgazdaság teljesítménye mellett, és olyan kormányt válasszanak, amelyik ebben szövetségeseik lesz.

Népszerű a jegybanki hitelprogram

Noha nehezebben indul a jegybank növekedési hitelprogramjának második szakasza, a pénzintézetek szerint az agrárium szereplői továbbra is igen aktívak. Miután az Agrárgazdasági Kamara kezdeményezésére idén az őstermelőkre és családi gazdálkodókra is kiterjesztették a programot, megélné a földet vásárolni szándékozó érdeklődők száma.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) növekedési hitelprogramjának második szakaszában ötvenmilliárd forintot helyeztek ki a kereskedelmi pénzintézetek, amit körülbelül 1500 szerződéssel fedtek le, s amelynek 98 százaléka új hitel – közölte egy szakmai konferencián Nagy Márton. A jegybank ügyvezető igazgatója rámutatott: a mezőgazdaság nagyon aktív a program második szakaszában. A jelzett összegből az agrárium szereplői 11,5 milliárd forinttal részesültek, amit 180 szerződéssel kötöttek le. Az ügyvezető igazgató kitért arra, hogy a hitelprogram első szakaszában az agrárium közel százmilliárd forintot kapott, amit nagyjából 1400 szerződéssel fedtek le a pénzintézetek. A szakértő meglátása szerint az őstermelők és családi gazdálkodók beengedésével, illetve a termőföld-vásárlás lehetővé tételével még nagyobb lendületet kaphat a kedvezményes hitellehetőséghez jutást lehetővé tevő program.

Hasonlóan vélekedtek a lapunk által megkeresett pénzintézetek is. Az OTP Bank például arról számolt be, hogy a legerőteljesebb érdeklődést az őstermelők és családi gazdálkodók részéről érzékelték. Ez az ügyfélkör – tudtuk meg – a tervezett termőföldvásárlás pénzügyi forrásait szeretné első sorban előteremteni. De a pénzintézet reményei szerint a gazdálkodók nagy számban élnek majd a jegybanki program keretében felvehető, legfeljebb 2,5 százalékos kamatozású uniós támogatásokat előfinanszírozó hitelfelvételi lehetőséggel is.

Más ágazatoknál tapasztalt ellenkező trendekkel szemben, az agrárfinanszírozás helyzete valóban javulást mutat – mondta megkeresésünkre az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) ügyvezető igazgatója. Herczegh András tájékoztatása szerint a szervezet által biztosított hitelállomány a korábbi évek folyamatainak megfelelően továbbra is jelentősen növekszik. Meglátása szerint mindez jól mutatja, hogy a hazai pénzintézetek felismerték a mezőgazdaságban rejlő lehetőségeket és egyre szélesebb termékpalettaival igyekeznek kiszolgálni az ágazat vállalkozásait.

Az ügyvezető kitért arra, hogy az alapítvány garantálta a legtöbb hitelt a garancia-szervezetek között a jegybank növekedési hitelprogramjának (NHP) első szakaszában. Ebben a körben közel 27 milliárd forint volt a kezességgel biztosított hitelösszeg. Az agráriumban megszokott 10-12 millió forintos átlagos garantált hitelösszegeknél lényegesen nagyobb agrárhitelek jelentek meg a program keretében. Az alapítványnál 55 millió forint volt az átlagos hitelösszeg a mezőgazdasági termelők körében, ami mutatja, hogy főként a nagyobb cégek tudtak élni a lehetőséggel. A beruházási hitelt igénybe vevő ügyfelek aránya a szervezetnél a program első szakaszában 60 százalékos volt, a tavaly év végén indult második szakasz során ez az arány már elérte a 80 százalékot.

Az NHP2 forrásainak kihelyezésére rendelkezésre álló hosszabb határidők következtében, illetve amiatt, hogy igen sok hitelképes agrárcég jutott hitelhez az első szakaszban, a kezdeti hónapokban visszafogottabb kereslet mutatkozott, lassabb ütemben hívják le a bankok az NHP forrásokat. Emellett a lanyhább érdeklődésre hatással lehetett az is, hogy az MNB több szigorítást is bevezetett – mutatott rá Herczegh András. Példaként említette, hogy az első szakaszhoz képest a másodikban

Nagyobb szerep az őstermelőknek

Együttműködési megállapodást írtak alá március 19-én a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHA) vezetői. A szerződés értelmében a két szervezet kiemelt hangsúlyt helyez arra, hogy a speciális vállalkozási formában működő őstermelők és családi gazdálkodók finanszírozásának kérdése nagyobb szerephez jusson, s ezen cégek pénzügyi tájékoztatása minél szélesebb körű legyen. Emellett közös javaslatokat dolgoznak ki az agráriumot érintő támogatási szabályok enyhítésére. Az alapítvány azt is vállalta, hogy saját kockázatára nyújt támogatást azon kamarai tagsággal is rendelkező agrárvállalkozásoknak, akik már kimerítették uniós keretüket, és nem juthatnak kedvezményes finanszírozáshoz. Az AVHGA és a Kamara pénzügyi edukációs céllal is el szeretné érni a vállalkozásokat, hogy azok is megtalálhassák a számukra leginkább megfelelő pénzügyi eszközöket cégük fejlesztésére.

devizahitel kiváltásra már csak a források tíz százalékát fordíthatják a pénzintézetek. A forgóeszköz hitelek futamidejét pedig egy évben határozták meg. Fontosnak nevezte továbbá, hogy a program második szakaszában rendelkezésre álló források kihelyezése beruházási célokra akkor tud majd igazán hatékony lenni, amikor az Európai Unió programok beindulnak.

Az AVHGA szerint a több százézes őstermelői, családi vállalkozói körnek nagyon kis hányada rendelkezik jelenleg hitellel, ezért a hitelképes vállalkozások számának megduplázása jelentős eredmény lenne. Az alapítvány ügyvezetője kitért arra, hogy annak érdekében, hogy minél több vállalkozás számára elérhetővé tegyék a kezességet, és ezáltal a növekedési hitelprogramhoz való hozzájutást, tovább mérsékeltek a díjakat a beruházási szegmensben. A tavaly júniusi nagyarányú díjcsökkentést követően idén március 15-től a beruházási hitelek ösztönzése céljából további díjcsökkentést léptettek életbe. Számszerűen ez azt jelenti, hogy az alapítvány 50 százalékos kockázatátvállalása mellett a kezességvállalás díja mindösszesen a hitelösszeg 0,1875 százalékát teszi ki. További újdonság az alapítványnál az „alapítványi támogatás”, azaz a saját kockázatú kezességvállalás. Ezzel a kedvező díjkategóriát képviselő kezességi formával az AVHGA azon agrárvállalkozásokat tudja támogatni, akik a szigorú uniós támogatási szabályok okán már nem vehetik igénybe az állami támogatásnak minősülő kedvezményes díjú kezességet.

Rabok legyünk vagy szabadok?

Az Európai Unió Bizottsága néhány hete újra nekilendült és a tagállamok elé terjesztette a tenyésztőszervezetek, illetve tenyésztő-vállalkozások bejegyzését, a törzskönyvi nyilvántartást és teljesítmény-vizsgálatok végzését, valamint a szaporítóanyagok kereskedelmét szabályozni hivatott tanácsi rendelet munkaanyagát.

Brüsszel már évek óta szeretné egységesíteni és liberalizálni, azaz a globális piaci törekvéseknek alárendelni a tagállamokban jelenleg működő sokféle tenyésztés-szervezési tevékenységet. Eddig a Bizottság igyekezete rendre kudarcba fulladt, mert az összeurópai gazdaszervezet, a COPA-COGECA, illetve a tagországok szakmai szervezetei mindig megtorpedózták.

Szűkülő nemzeti mozgástér

A Bizottság a jogszabály tervezet bevezetőjében arra hivatkozik, hogy nagyon sokféle a tagállamok nemzeti szabályozása a fajták tenyésztését, a tenyésztőszervezetek engedélyezését, a tenyészállatok, valamint a szaporítóanyagok kereskedelmét illetően. A testület szerint ezeken a területeken is szükség van jogharmonizációra, hogy az EU integráció elmélyítését célzó Lisszaboni Szerződésben lefektetett elvek érvényesülhessenek. Ezen elvek megvalósítása érdekében készült el a rendelet-tervezet, amelyet ha az Európai Parlament és a Tanács elfogad, akkor abból valamennyi tagállamban kötelezően alkalmazandó jogszabály válik. Ez egyben azt is jelenti, hogy a nemzeti mozgástér ezen a területen borzasztóan leszűkül.

Tenyésztési önrendelkezés korlátozása

A Bizottság törekvése nagy valószínűséggel a nemzeti tenyésztési programok elsoványodását és a tenyészállat-előállítás néhány tökeerős tenyésztőszervezet, ill. vállalkozás érdekltségébe történő koncentrálását fogja eredményezni. Ez egyben azt is jelenti, hogy a ma még sokszínű, számos tagállamban komoly történelmi hagyományokkal rendelkező európai tenyésztési kultúra és gyakorlat visszafordíthatatlan károkat szenvedhet.

A rendelettel a Bizottság olyan mértékben kíván beavatkozni a tagállamok tenyésztési önrendelkezésébe, amely a jelenleg még sokszínűnek mondható fajtahasználát, és a rendelettel érintett fajok genetikai varianciájának beszűkülését, továbbá a tenyésztési döntések, ezen keresztül az állati-termékelőállítás szabadságának korlátozását eredményezhetik.

Múlt és jövő

Magyarországon nagyon komoly múltja és hagyománya van az állattenyésztésnek. Hosszan lehetne sorolni és méltatni az elődöket, az általuk elért kiváló, sok esetben világraszóló eredményeket. Büszkéek lehetünk a hazánkban kitenyésztett fajtákra, hibridekre és az ezeket létrehozó tudatos tenyésztői munkára. A szervezett tenyésztés és termelésellenőrzés is évszázados gyökerekkel rendelkezik Magyarországon. A tenyésztett fajtáink – amelyek között többnek a létszáma olyan kicsi, hogy veszélyeztetett kategóriába sorolandó – genetikai és eszmei értéke, a velük kapcsolatban évszázadok alatt felhalmozott tudás, a szabad és önálló tenyésztés, illetve tenyész-

tés-szervezés, ezen keresztül a hazai kézben tartott állatitermék-előállítás kerül veszélybe, amennyiben a Bizottság liberalizálja ezt a tevékenységet és közvetlen irányítása alá vonja.

Neo liberális elmélet

Jól ismerjük a neo-liberális piacgazdaság és a globalizáció melletti érvelést: jobb lesz az embereknek, mert a szabad piacon eldönthetik, kinek a termékét vásárolják, kinek a szolgáltatását veszik igénybe, a szabad verseny kedvezményezettje a fogyasztó, aki jobb, olcsóbb termékhez, szolgáltatáshoz jut. A tapasztalatokból (lásd élelmiszeripar vagy baromfi hibridek tenyésztése) azonban tudjuk, hogy mit eredményez az, amikor egy kiszolgáltatott piacra betódulnak az agresszíven terjeszkedő, tökeerős (multinacionális) vállalatok, amikor megszűnik a nagy hozzáadott értéket termelő és munkaintenzív tenyésztés és a gazdák már csak bérhizlalói lesznek egy-egy fajtának vagy hibridnek.

Magyar tenyésztés a cél

A Magyar Állattenyésztők Szövetségének elsődleges feladata a világra nyitott, nemzetközi együttműködések keretei között végzett, de nemzeti szinten folytatott tenyésztés-szervezés fenntartása. Így keletkezik és marad idehaza a legtöbb hozzáadott érték, erősödhet meg a nemzeti alapon működtetett tenyésztés-szervezési rendszer és foglalkoztatható a legtöbb munkaerő az ágazatban. Stratégiai célunk, hogy a hazai állatitermék-előállítás, a lehető legnagyobb arányban magyar tenyésztőszervezetek tenyésztési programjai keretében, idehaza tenyésztett egyedekkel valósuljon meg. Ebbe beleértendő a javító hatású külföldi genetikák alkalmazása. A hangsúly az arányokon van! Azon fajtáknál/hibrideknél ahol a kisméretű populáció miatt nem lehetséges önálló tenyésztés, ott is törekedni kell a külföldi genetikára alapozott hazai tenyészállat-előállításra. A magyar tenyésztők hozzájuthatnak más országokban tenyésztett egyedekhez vagy szaporítóanyaghoz és szabadon dönthetnek arról, hogy milyen fajtát és hogyan tenyésztene, milyen fajtaival vagy konstrukcióval végzik az árutermelést. Amennyiben egy fajtának létezik nemzetközi szervezete, annak rendszerint tagja a magyar tenyésztőszervezet is.

A magyar tenyésztés-szervezési rendszer és gyakorlat megfelelő keretet és lehetőséget ad arra, hogy Magyarországon versenyképes, továbbá a nemzeti érdekeinket szolgáló állattenyésztés és állati-termékelőállítás valósuljon meg. Az EU Bizottságának tervezete ugyanakkor éppen ezt a keretet és a nemzeti érdekeket igyekszik gyengíteni. Ilyen helyzetben különösen megfontolandó Petőfi Sándor örökérvényű versének kérdése: Rabok legyünk vagy szabadok? A válasz számunkra egyértelmű és mindent el fogunk követni, hogy megőrizzük a szabad magyar állattenyésztést.

Jól vannak a juhok és juhászok is

Jó volt a tél – mert nem volt –, későn van húsvét, olcsóbb az abrak-takarmány, van elég széna. Mi kell még egy juhásznak, hogy boldog legyen? Jó árak és most még ez is adott, legalábbis a tavalyihoz képest nagyjából száz forinttal 12-13 százalékkal többet adnak a bárányért a felvásárlók manapság, mint tavaly.

A juhászat azon kevés kivételes állattenyésztési ágazat egyike, mely képes volt fejlődni időszakban: a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) tavaly december elseji felmérései szerint 1,2 millió juh van az országban, ebből 900 ezer körüli az anyaállomány, ez 40-60 ezerrel több, mint amit néhány évvel korábban számoltak. (Ugyanakkor még mindig messze vagyunk a rendszerváltás előtti időktől, mikor még 2 milliós állományt tartottak nyilván.) A fejlődés üteme tavaly mérséklődött, de legalább változott az irány, ugyanis az EU-csatlakozást követő években az állomány évente 40-60 ezer anyajuhval csökkent az akkori uniós szabályok szerinti mérsékelt támogatási összeg miatt. A gyarapodásnak és a lassulásnak is vannak okai. Az előbbinek egyértelműen az ágazat támogatási rendszer átalakítása a magyarázata: ma négy fő dotációs elem segíti a juhászatokat összesen 5,8 milliárd forint értékben: a kérődző szerkezet-átalakítási program, az uniós top-up rendszer, a de minimis támogatás és a kedvezőtlen adottságú térségek gazdálkodóinak megsegítése. Mivel e támogatások akár mindegyikét is le tudja hívni egy-egy juhászat, úgy sokan az elmúlt években akár meg is tudták duplázni a korábbi évekhez képest az uniós és magyar, nemzeti dotációból származó összegeket. A fejlődés ütemének lassulásában szintén a támogatási rendszer játszik szerepet, pontosabban annak 2015-től még nem ismert mértéke, szerkezete – adott magyarázatot a miértekre a NAK-Lapnak Hajduk Péter, a Magyar Juh- és Kecsketenyésztő Szövetség (MJKSZ) ügyvezető igazgatója.

Mit hoz 2014-2020?

A szakember szerint ma még nem tudható, hogy a következő hét éves uniós költségvetési ciklusban pontosan mekkora támogatást szerezhetnek meg a juh- és kecsketartók. Bizakodásra ad okot, hogy az EU-ban eldöntetett, hogy az egyes tagországok a korábbinál nagyobb összeg felhasználásáról dönthetnek saját ha-

táskörben. Vagyis 2015-től a támogatási források 15 százalékát termeléshez kötötten használhatjuk fel. Ez jó dolog, viszont az is igaz, hogy erre az összegre sok, egymástól igen eltérő ágazat – például dohány, rizs, kérődzők, húsmarha, cukorrépa - tart igényt. Mivel még nem született itthon döntés, ezért bizonytalanok a juhászok is, s ez lehet a magyarázat az állományfejlésztés megtorpanására.

Holott lenne hely hová fejlődni! Szinte nincs még egy olyan ágazata az állattenyésztésnek, mint a juhászat! A piac adott: az uniós csupán 75 százalékban önellátó juhhúsból, tehát a magyar báránynak, bárányhúsnak nem kellene messzi piacokon megméretődni, vagy a kontinensen túltermeléssel harcolnia! Legelőink egy része kihasználatlan: Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megye számos legelője lakatlan, mondhatni, „legeletlen”. Hajduk Péter szerint ez többek között a korábban és a következő hét évben itthon is alkalmazott uniós támogatási forma hibája: úgy lehet felvenni hektáronként 60-70 ezer forintnyi közösségi támogatást a legelőkre, hogy állatot sem kell rajtuk tartani, elég évente néhányszor lekaszálni. Ezért van az, hogy az 1,2 millió hektárnyi nyilvántartott legelőből több százezer hektárnyi kihasználatlan.

Szervezetté válni

Pedig, bizonyított tény, hogy azon a területen, melyen legeltetnek néhány év alatt az állat és növényfajok száma növekedni kezd, tehát a természetvédelmet, a biológiai sokféleséget is szolgálja a legeltetésre alapozott állattartás. E célok mellett a munkahelyteremtést, a vidék fejlődését is szolgálná a hazai juhágazat fejlődése. Potenciálisan akár 1,5 millió anyajuhot is eltartana a magyar vidék, így akár megduplázhathánák a bárány és juhhús termelést, értékesítést. Ennek persze már állattenyésztési, termelés-szervezési, feldolgozásbeli és értékesítési feltételeit is meg kell teremteni. De mondhatni, van hová fejlődnünk, főként ha nyugati irányba vetjük tekintetünket!

Három kisebb-közepesebb hazai vágóhíd is foglalkozik bárányok, birkák feldolgozásával. Ezek az utóbbi időben végre a nagykereskedelmi egységekbe is betörték, főként a húsvéti és karácsonyi időszakban találkozhatunk a boltokban magyar bárányhússal. Egy a gond, az ár, de ezt tudomásul kell venni: a bárány ára 2500-4000 forint között alakul kilónként. Vagyis egy rétegtermék, s a válság óta még nyugaton is megérződik ez a forgalomban. A birkahús itthon alig szerepel az étrendben, az évi átlagos fogyasztás mindössze 20 deka szemben az európai fejenkénti 2,3 kilogrammal. A hazai konyhák inkább a sertés- és a szárnyashúst részesítik előnyben, holott a koloszterinszegény, ízletes birkahús jól illeszthető az egészségtudatos táplálékok közé.

Hajduk Péter szerint ma az országban a juhok kétharmadát a juhászatok egyharmada tartja, a juhászatok kétharmada viszont egyenként túl kicsi állományt gondoz. A fejlődéssel egyben a koncentráció és az állományok növekedése is segíthetné a versenyképességet, hatékonyságot, jövedelmezőséget. A termelőknek csoportokba kellene szerveződniük, mint nyugaton csinálják, s akkor a kereskedők, felvásárlók sem tudnák őket kijátszani egymás ellen. Belgiumban például két csatornán keresztül végzik egymillió juh értékesítést, nálunk 20-30 cég foglalkozik juhkereskedéssel. Elég lenne belőlük 2-4, de ehhez az állattartók önszerveződésére is szüksége lenne. Franciaországban, Németországban, Olaszországban termelői csoportok szerveződnek, egységes rendszerben igen pontosan meghatározott és betartatott technológiát alkalmaznak. Így programozottan, egységes minőségű állatokat képesek előállítani. Nálunk viszont még csak a juhászatok kisebb hányadában folyik ilyen szervezett munka, s főként a kisebb állományokra jellemző, hogy kevert fajtákat, nem átgondolva kereszteznek, s nem igen veszik figyelembe a piaci igényeket.

Megugorhat a bárány ára?

Erre jó példa az idei és a tavalyi húsvéti szezon. Az idén későn van húsvét, így igen szép súlyú – és ezzel szép pénzt is hozó – bárányok kerülnek március végétől a nyugati piacra Magyarországról, tavaly viszont az volt a gond, hogy korán jött az ünnep, így a bárányok többsége kis tömeget ért csak el. Ez azért fordulhatott elő, mert a tavalyi szezon előtti évben, tehát 2012-ben a juhászok nagy része nem nézett előre, s nem hallgatta meg az MJKSZ felhívását, figyelmeztetését sem, s a megszokott időben, módon fedeztette az anyákat. Így azok a megszokott rendben januárban, februárban hozták világra bárányaikat, amelyeknek viszont így a szokásosnál kevesebb idejük volt gyarapodni. Azok, akik 3-5 héttel korábban fedeztettek, nagy súlyú bárányt tudtak értékesíteni.

Az idén viszont messze jobb a helyzet: nagyobb tömegű bárányok – 20-24 kilósak – mehetnek március végétől exportra, az eddigi, 2014-es árak nagyjából 100 forinttal – 12-13 százalékkal – magasabbak a tavalyi ilyenkorinál. A tél kegyes volt hozzánk – mert jószerivel nem is volt –, így a legérzékenyebb időszakban, a születés utáni hetekben a bárányok kedvezőbb környezetben nevelkedhettek. A mostani szezon már csak azért is jobb, mert jóval olcsóbbak az abrak és szalastakarmányok is. A gabonárák csökkentek, és szénából, szalmából is elég termelt tavaly, így nem alakulhatott ki olyan éles helyzet, mint egy évvel korábban.

A kilónként most 950-1020 forint körüli ár, a költségek mérséklődése, az, hogy nem 13-16 kilós, hanem 20-24 kilós bárányokat lehet leadni húsvétkor, szinte biztos, hogy kedvezően befolyásolja a juhágazat jövedelmezőségét az idén.

Akár dupla annyi támogatást is kaphatnak a broiler baromfitartók

Egyre több hús és hústermék kerül az asztalunkra, ezért bővül az állattenyésztés, így a takarmányfélék is egyre keresettebbek a piacon. Mindez hat a földhasználatra is: jelenleg az Európai Unióban a mezőgazdasági területek kétharmadát az állattenyésztés hasznosítja. A húsfogyasztás növekedését a gyarapodó népesség, ezen belül is a városlakók számának bővülése okozza, mellyel párhuzamosan az élelmiszer-feldolgozó és -szolgáltató szektor is fejlődik. A legolcsóbban előállítható húsfélék esetében megfigyelhető, hogy intenzívebb a fogyasztás növekedése. A baromfi-hús termelése 1990 óta 4%-kal, míg a sertésé csak 2%-kal nőtt évente.

Egyes szakértők a húsadó bevezetését javasolják az Uniónak az üvegház hatású gáz- kibocsátás csökkentése érdekében, a tervek szerint azonban a baromfi-hústra alacsonyabb adót vetnének ki, mint a sertés- vagy marhahústra. A baromfiágazat fejlődése tehát vélhetően töretlen lesz a következő években is.

Magyarországon az ágazat támogatási lehetőségei között a legnagyobb jelentőségű az állattartói támogatás, melyet az előírásokon túlmutató kötelezettségvállalás esetén vehetnek igénybe a gazdálkodók. Január végén Czerván György, a szaktárca államtitkára bejelentette, duplájára emelik a támogatást, azaz az eddigi keretnek a kétszeresére adtak be támogatást a gazdálkodók.

2014-től az a termelő kaphat támogatást, aki biztosítja a következő feltételeket:

- a takarmány nem kívánatos anyagtartalomtól mentessé tétele,
- a mechanikai sérülések megelőzéséhez szükséges feltételek biztosítása,
- a kíméletes állatmozgatást és -szállítást,
- az állati fehérjétől mentes takarmány felhasználást,
- a takarmányozáshoz ivóvíz minőségű víz használatát.

A mechanikai sérülések megelőzésére adott támogatás feltételei az alábbi táblázatban feltüntetett elvárásokkal bővülnek:

Feltétel	Típus	Mérték
etető	tányéros	65db csirke/etető
	vályús	10 cm/csirke
itató	harang	100 csirke/itató
	szelep/kiscsésze	12 csirke/itató
	vályú	1 cm/csirke

- Az állat fejmagasságában mérve az ammónia (NH₃) koncentrációja nem haladhatja meg a 20 mg/kg-ot és a szén-dioxid (CO₂) koncentrációja 33 kg/m² állomány sűrűségig nem haladhatja meg a 3000 mg/kg-ot; 33 kg/m² állomány sűrűség felett a CO₂ koncentrációja nem haladhatja meg a 2900 mg/kg-ot.

- Az árnyékban mért 30°C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3°C-kal haladhatja meg a külső hőmérsékletet.

- 10°C alatti külső hőmérsékletnél az ólban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a 70%-ot.

- 1000 m²-es ölfelületre az állomány 3 hetes kora után 10 bála elhelyezése a szükséges a mélyalomban.

A kíméletes állatmozgatás és -szállítás biztosítása jogcím alapján az az igénylő jogosult támogatásra, aki biztosítja az alábbi feltételeket:

- kizárólagos kézi rakodás,
- rakodó személyzet oktatása,
- takarmánymegvonási és vízmegvonási terv megléte.

Kérjük tagjainkat, hogy további információért és segítségért forduljanak bizalommal a területileg illetékes falugazdászokhoz.

Növényvédelmi előrejelző rendszert épít ki a Kamara

Nagyban megnehezíti a termelők védekezését a kártevők ellen az Európai Bizottság neonikotinoid hatóanyagokat tartalmazó csávázószerek betiltásáról szóló határozata. A helyes döntések meghozatalát a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara egy növényvédelmi előrejelző rendszerrel kívánja elősegíteni, amely már tavasszal felállhat.

Előreláthatóan április elején elindul a növényvédelmi előrejelző hálózat informatikai rendszerének kiépítése – közölte megkeresésünkre Pesti Csaba. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara stratégiai és szolgáltatásfejlesztési igazgatója szerint a szolgáltatást, amely mobiltelefonos alkalmazáson és a Kamara honlapján lesz elérhető, ingyenesen vehetik majd igénybe a gazdálkodók. Mint mondta, a rendszer lényege, hogy a termelő az általa megadott adatok alapján minimum heti rendszerességgel fog tájékoztatást kapni arról, hogy régiójában milyen veszélyek leselkednek azon haszonnövényekre, amelyekre vonatkozóan információkat kért. Az előrejelzésnek lesz egy szöveges része, amit a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara szakemberei készítenek arról, milyen típusú kártevőkre vagy betegségekre kell figyelni. Emellett pedig egy számítógép által készített kockázatbecslést is közölnek, amely a várható időjárás alapján kimutatja, milyen eséllyel fordulhatnak elő az egyes kórokozók az adott területen. A nagyobb és komolyabb cégek sok esetben rendelkeznek saját gazdaságukban felállított és működtetett előrejelzésre alkalmas készülékekkel. Ezekkel a készülékekkel az időjárásról, bizonyos növény- betegségeket előidéző kórokozók megjelenési esélyeit lehet előre jelezni. Ennek megfelelően – mutatott rá Pesti Csaba – a NAK elsősorban a kisebb gazdálkodóknak tud majd segíteni ezzel a rendszerrel. De éppen ezek a kis-közepes gazdálkodók tudják igazán kamatoztatni a Kamara által nyújtott segítséget, és az optimalizált és okszerű növényvédelmi kezeléseknek köszönhetően, az ő hasznuk valójában „forintosíthatóvá” válik – tette hozzá.

A rendszer felállása nélkülözhetetlen a megfelelő növényvédelmi munkálatok elvégzéséhez, mivel az Európai Bizottság döntése nyomán tavaly decembertől tilos több neonikotinoid (klotinaidin, tiametoxam és imidakloprid) hatóanyagot tartalmazó csávázószer használata. A Bizottság arra hivatkozva tiltotta be egyelőre két évre ezen szerek használatát, hogy egyes feltevések szerint azok okozhatták a méhek nagyszámú pusztulását. Magyarországon ugyanakkor a neonikotinoid hatóanyagokat tartalmazó csávázószerek felhasználásból nem volt bizonyított méhpusztulás, vagy egyéb, a méhcsaládok életét befolyásoló káros hatás. A szakértők szerint ezért a további mélyreható vizsgálatok elengedhetetlenek a szóban forgó hatóanyagok méhekre gyakorolt valós kockázatainak megállapításához.

A betiltott szerek pótlása ráadásul nem igazán megoldott, így a hatékony védelem csak naprakész növényvédelmi információkkal látható el. Ezért is döntött úgy az Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, hogy felkarolva a Növényorvosi Kamara kezdeményezését részt vesz az előrejelző rendszer kiépítésében. A gazdálkodókat arról értesítik, hogy egy megadott időben, milyen károsítók megjelenésére számíthatnak a területükön. Ennek alapján pontosabban végezhetik a saját megfigyeléseiket.

Hazánkban a kukorica, napraforgó, repce, cukorrépa és kalászos vetőmagokat csávázták neonikotinoid hatóanyagú termékekkel. A cukorrépa és kalászosok esetében továbbra is használhatók a vegyszerek. Ezért a csávázószerek korlátozása

első sorban a kukoricát, napraforgót és repcét termelőket érintheti hátrányosan. Ezen esetekben a jövőben agrotechnikai, illetve kémiai és biológiai védekezési lehetőségek egyaránt bevetethetők, noha ezek hatékonyságával kapcsolatban még nem állnak rendelkezésre konkrét adatok. Az elvártak megfelelő hozam elérését – ami a védekezés lényegi célja –, már az elvetendő növényfajta, illetve hibridjének megfelelő kiválasztásával befolyásolhatjuk. Bár ez manapság egyébként sem jellemző, kerülni kell a monokultúrás termesztést, de figyelni érdemes arra is, hogy milyen növényi kultúrákat termesztünk az egymást követő években. Fontos, hogy a vetőmagüzemekben továbbra is van lehetőség a tiltott szereket részben helyettesítő csávázásra, és lehet védekezni talajfertőtlenítéssel is. Mindenesetre az új helyzet a gazdálkodókat komoly feladat elé állítja, mivel a hatékony védelem csak megfelelő és szerteágazó szaktudás alapján dolgozható ki.

Nem elhanyagolható tény, hogy a magyar gazdaságnak nincs még egy olyan sikeres ágazata, mint a vetőmag-termesztés. Márpedig a neonikotinoid hatóanyagú csávázószerek korlátozása a Humboldt Élelmészeti és Mezőgazdasági Fórum korábban közzétett tanulmánya szerint akár tíz százalékkal is csökkentheti a vetőmag-termelést. A Vetőmag Szövetség és Terméktanács adatai szerint Magyarország a világ vetőmag exportőrei között a kilencedik, Európában a harmadik helyet foglalja el. Hazánkban 130 ezer hektáron termelnek vetőmagot, amely a szántóterület közel három százaléka. Az e területen előállított vetőmag és szaporítóanyag értéke meghaladja a 190 milliárd forintot, ebből a hibridkukorica és hibridnapraforgó 160 milliárd forintot tesz ki.

TERMŐFÖLD EGYSZEREĞY

Kérdések és válaszok a mező- és erdőgazdasági földek forgalmazási rendjét megállapító új szabályokról

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló új törvényi rendelkezéseket bemutató sorozatunk előző két részében a szabályozás szakmai hátterét, valamint a föld tulajdonszerzésére vonatkozó új rendelkezések kerültek bemutatásra. A sorozat ezen része elsősorban a föld használatára vonatkozó szabályokat kívánja bemutatni.

■ Sok a bizonytalanság abban a kérdésben, hogy a zártkerti földekre milyen szabályokat kell alkalmazni. A zártkerti földekre vonatkoznak-e az új földforgalmi rendelkezések?

■ A zártkertekre vonatkozó szabályokat a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 3. §-a állapítja meg. Ezek szerint a földforgalmi törvény földre vonatkozó szabályait kell alkalmazni arra a földrésztletre is, amely az ingatlan-nyilvántartás szerint a település zártkertjében fekszik, és a földrésztlet – annak ingatlan-nyilvántartási adatai alapján – megfelel a Földforgalmi törvényben meghatározott föld, illetve tanya fogalmának. Ebből következően a zártkerti földek esetében is alkalmazni kell a kifüggesztésre, a helyi földbizottságra, valamint a hatósági engedélyezésre vonatkozó szabályokat.

■ A sajtó arról cikkezik, hogy a külföldiek esetében az új földforgalmi rendelkezések megszüntetik a külföldiek hasznélvezeti jogát. Belföldiek esetében sem lehet a jövőben a földre hasznélvezeti jogot kikötni?

■ A kérdés több pontatlanságot takar. Az új földforgalmi szabályok nem tesznek különbséget a magyar állampolgárok és a külföldiek között. Ezt nem is tehetnék meg, mert az ellenkezne a közösségi jognak a diszkrimináció mentességét előíró rendelkezéseivel. Az új rendelkezések szerint a jövőben csak közeli hozzátartozók

között lehet szerződéssel hasznélvezeti jogot alapítani. A törvény 2014. május 1-vel valamennyi olyan hasznélvezeti jogot megszüntet, amelyet nem közeli hozzátartozók közötti szerződéssel létesítettek. Ebben a tekintetben semmilyen megkülönböztetés nincs a magyar állampolgárok és a külföldiek között. A törvény a jövőre vonatkozóan minden ilyen szerződést semmisnek tekint.

■ Szerződéssel lehet-e holtig tartó hasznélvezeti jogot alapítani?

■ Nem! A hasznélvezeti szerződés leghosszabb időtartama 20 év lehet, azaz pontosan annyi, mint amilyen hosszú időtartamra egyébként haszonbérleti szerződést is lehet kötni. Ez a rendelkezés épp a használati korlátozások kijátszásának megakadályozását célozza.

■ Az új szabályok jelentősen korlátozzák a föld használati jogának más személy javára történő átengedést. Milyen kivételek vannak ezen rendelkezés alkalmazása alól?

■ Az új törvényi szabályok értelmében a földhasználó a kisebb haszonvételek gyakorlását – különösen gomba, vadgyümölcs, virág, gyógynövény, nád, sás gyűjtését, a réti halászatot, valamint az útpadka, az árokpart, a töltés menti fű kaszálását – a használatba adó engedélye nélkül harmadik személy (haszonvételi joggyakorló) részére átengedheti. A haszonvételek gyakorlásának átengedéséről a földhasználó az átengedést követő 5 napon belül azonban köteles a használatba adót tájékoztatni. Ezen kisebb haszonvételek gyakorlása azonban a földön megtelepedő élőhelyi közösségeket nem veszélyeztetheti.

■ A szakszerű vetőmagtermelés egyik feltétele a megfelelő ültetési távolságok betartása. A korábbi szabályozás rendezte ezt a kérdést. Az új földforgalmi törvény hogyan rendelkezik erről?

■ Az új földforgalmi szabályozás továbbra is fenntartotta azt a korábbi szabályt, miszerint a szántóföldi és kertészeti növényfajok vetőmagjának előállításán

a vetőmag előállítója – a jogszabályban előírt mértékű védőtávolságok betartása érdekében – köteles a vetésterveit egyeztetni az előírt védőtávolságon belül fekvő földhasználójával. A vetés megkezdése előtt a vetőmag előállítója polgárjogi megállapodást köthet a szomszédos földhasználóval a földhasználat módjáról, továbbá arról, hogy a szomszédos földhasználó milyen feltételekkel köteles a védőtávolságon belül a vetőmag-szaporítást veszélyeztető növényfajok és növényfajták termesztésétől tartózkodni.

I Egyre többször merül fel annak igénye, hogy a szélsőséges időjárási kockázatokat csak megfelelő öntözéssel, és más vízgazdálkodási intézkedéssel (pl. öntözési szolgálat alapításával) lehet kiküszöbölni. A földek egy részén a tulajdonosok nagy száma miatt szinte lehetetlen e kérdésben az egyhangú határozat meghozatala. Tartalmaz-e valamilyen könnyítést az új szabályozás?

I A törvény értelmében a földhasználót a más használatában levő ingatlanon öntözési szolgálat illeti meg, ha mezőgazdasági tevékenysége folytatásához szükséges öntözés érdekében a víz odajuttatását, szétosztását, illetve annak elvezetését másként nem, vagy csak aránytalanul nagy nehézséggel vagy költséggel lehetne biztosítani. Az öntözési szolgálatot a földhasználó csak úgy gyakorolhatja, hogy az ne akadályozza, illetve aránytalanul ne nehezítse a szolgalmi joggal terhelt föld művelési ágának megfelelő használatát, hasznosítását. Ezen rendelkezéseken túlmenően a jövőben a földek öntözését, illetve az ott keletkező belvizek elvezetését szolgáló csatornarendszerek kialakításáról, működtetéséről a vízgazdálkodási társulatok helyett az állami vízgazdálkodási szervek fognak gondoskodni. Várható, hogy ezen munkálatokba egyre nagyobb számban fognak köz munkásokat is bevonni.

I Van-e különbség aközött, ha a földet a törvényes örökös, illetve a végrendeleti örökös kapja meg?

I A földforgalmi korlátozások a törvényes öröklés esetében nem érvényesülnek. Abban az esetben viszont, ha az örökhagyó végrendeletében rendelkezik a hagyatékra, megint különbséget kell tenni aközött, hogy a végrendeleti örökös egyben törvényes örökös-e. Ha a végrendeleti örökös egyben törvényes örökös is, vele szemben nem érvényesülnek a földforgalmi korlátozások. A föld végrendeleti öröklése esetében azonban az új földforgalmi szabályok bizonyos korlátozásokat tartalmaznak. A közjegyző ebben az esetben nem az egész végrendeletet küldi meg az engedélyező hatóságnak, hanem csak az örökösök adatairól ad információt. A hatósági engedélyezési eljárást ebben az esetben viszont le kell folytatni. A hatóság azt fogja vizsgálni, hogy a végintézkedés egyébként nem eredményezné-e a földforgalmi szabályok kijátszását. A vizsgálat eredményeként a mezőgazdasági igazgatási szerv hatósági bizonyítványt ad ki a megkereső közjegyzőnek a tulajdonszerzéshez szükséges feltételek fennállásáról vagy annak kiadását megtagadja. Az igazolás megtagadása esetén a végrendelet megtagadással érintett részére a végrendeleti öröklés hatálya nem áll be, hanem a törvényes örökösöknek kell az érintett földet kiadni.

I Milyen jogcímen lehet föld használatára szóló megállapodást kötni?

I Az új rendelkezések épp a föld használatával kapcsolatban korábban tapasztalt visszaélések jövőbeni megakadályozása érdekében korlátozzák azon szerződés típusokat, amelyek alapján a földet használni lehet. Ezek szerint a föld tulajdonosa (haszonélvezője) a föld használatát más, arra jogosultnak haszonbérlet, feles bérlet, részesművelés, illetve szívésségi jogcímen engedheti át. Az engedélyezési rend pedig épp azt a célt szolgálja, hogy adott esetben ki lehessen szűrni a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban nem levő földhasználati jogcímen kötendő szerződéseket.

I Milyen sajátos formai követelményeknek kell megfelelnie a földhasználati szerződéseknek?

I A Földforgalmi törvényben meghatározott földhasználati szerződést közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Ilyen okirat lehet pl. egy közjegyzői okirat, vagy olyan okirat, amelyen a szerződő felek aláírásának a hitelességét két tanú igazolja. Amennyiben ezeknek a követelményeknek a szerződés nem felel meg, azt a törvény semmisnek tekinti.

I Tanya esetén is alkalmazni kell a használat átengedésére vonatkozó korlátozásokat?

I A tanya használatának – a földtől elválasztott lakó- és gazdasági épület – önálló átengedésére a Földforgalmi törvény rendelkezéseit nem kell alkalmazni. Ezen túlmenően a tanya földhasználati jogosultságát földművesnek nem minősülő természetes személy, illetve mezőgazdasági termelőszervezetnek nem minősülő jogi személy is megszerezheti. Nem vonatkozik ez a lehetőség, ha egy szervezet tulajdonosi struktúrája nem minősül átláthatónak, továbbá a használó nyilvánosan működő részvénytársaság lenne.

I Egy szervezet mikor minősül átláthatónak?

I Az új földforgalmi szabályok – összhangban más rendelkezésekkel, különösen az Alaptörvénnyel – úgy rendelkeznek, hogy amennyiben egy szervezet tulajdoni struktúrája nem átlátható, földhasználati jogát nem szerkezheti meg. Alapvető nemzeti érdekek fűződnek ahhoz, hogy pl. a földforgalom teljeskörűen ellenőrzött legyen Magyarországon. Az átláthatósági kritériumokat a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény állapítja meg. Ezen rendelkezések értelmében az átláthatóság egyik legfontosabb kritériuma, hogy az adott szervezet esetében annak tényleges tulajdonosa, illetve vezető tisztségviselői megismerhetőek legyenek, székhelyük pedig olyan országban legyen, ahol pl. Magyarország a kettős adóztatással kapcsolatos megállapodással rendelkezzen (közkeletűbben, ne legyen ún. offshore cég). A törvény ezen túlmenően még további részletes feltételeket is megállapít.

I Kell-e a helyi földbizottság előzetes hozzájárulása a föld használatának átengedéséről szóló megállapodás jóváhagyásához?

I Nem! A helyi földbizottság csak a föld tulajdonának átruházásával kapcsolatos ügyekben jár el, a föld használatának átengedésével összefüggő ügyekben nincs hatásköre.

I A földhasználati jog gyakorlásához milyen nyilatkozatokat kell tenni annak érdekében, hogy a hatósági hozzájárulást megkaphassuk?

I A földhasználati szerződés hatósági jóváhagyásakor a földhasználati jogosultság megszerzésének feltétele, hogy a földhasználati jogosultságot szerző fél a földhasználati jogosultság átengedéséről szóló szerződésben, illetve teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt nyilatkozatban vállalja, hogy

a) a földhasználati szerződés fennállása alatt megfelel az egyes szervezetekre, intézményekre vonatkozó sajátos törvényi feltételeknek (erdőbirtokossági társulat, oktatási, köznevelési intézmény, egyház, átláthatónak minősülő szervezet, nyilvános részvénytársaság)

b) a föld használatát másnak nem engedi át, azt maga használja, és ennek során eleget tesz a földhasznosítási kötelezettségének

c) nincs jogerősen megállapított és fennálló földhasználati díjtartozása.

A pályakezdő gazdálkodónak az előzőekben említetteken túl kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a földhasználati jogosultság megszerzésétől számított

„A jövőben csak közeli hozzátartozók között lehet szerződéssel haszonélvezeti jogot alapítani.”

1 éven belül a föld helye szerinti településen állandó bejelentett lakosként életvitelszerűen fog tartózkodni, vagy a földhasználati jogosultság megszerzésétől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen mezőgazdasági üzemközpontot létesít, és mező-, erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet folytat.

Az újonnan alapított mezőgazdasági termelőszervezetnek az előzőekben meghatározottakon túl kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a földhasználati jogosultság megszerzésétől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen mezőgazdasági üzemközpontot létesít.

I Vetőmagtermelést folytatok. Szakmai feltétel, hogy tartsam be a védőtávolságot, amelyet nem minden esetben tudok a saját földjeimen megtenni. Ilyenkor a szomszédos gazdasággal szoktunk egymással cserélni. A törvény viszont tiltja a használat átengedését. Hogy lehet ezt az ellentmondást feloldani?

I A törvény erre az esetre kivételt határoz meg. Nem minősül ugyanis a használat átengedésének az, ha a földhasználati jogosultságot szerző fél vetőmagtermeléshez szükséges terület biztosítása céljából engedi át a használatot más személy részére.

I A földművesek, mezőgazdasági termelőszervezetek nyilvántartásba vételével kapcsolatosan hol kaphatok részletes információt?

I A földforgalomra vonatkozó szabályok értelmében csak az a személy vehet részt a földforgalomban, akit előzetesen regisztráltak. A részletes szabályokat a földművesekről, a mezőgazdasági termelőszervezetekről, valamint a mezőgazdasági üzemközpontokról vezetett nyilvántartás részletes szabályairól szóló A Kormány 38/2014. (II. 24.) Korm. rendelet tartalmazza. Amennyiben a jogszabállyal kapcsolatban további felvilágosítás szükséges, a falugazdász hálózat nyújt segítséget.

I Östermelő vagyok, milyen dokumentumok szükségesek ahhoz, hogy földművesként is nyilvántartásba vegyenek? Miért nem elég csak az östermelői igazolvány?

I Az östermelői igazolványban nem szerepel minden

olyan adat, amely a földművesként történő nyilvántartásba vételhez elegendő lenne, ezért kizárólag ezen dokumentum nem szolgálhat a földművesként történő nyilvántartásba vétel alapjául. A jogszabály értelmében a földművesként történő nyilvántartásba vételhez az alábbi iratokat kell mellékelni:

a) a mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettségekről szóló 504/2013. (XII. 29.) Korm. rendeletben meghatározott mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséget igazoló okirat egy eredeti példányát vagy annak a közjegyző, illetve a kiállító intézmény által hitelesített másolatát,

b) az a) pontban meghatározott szakirányú képzettséget igazoló okirat hiányában

ba) az östermelőnek nem minősülő kérelmező esetében az adóhatóság által kiállított olyan igazolást, amely szerint a kérelmezőnek a mezőgazdasági tevékenysége folytatásából a kérelem benyújtását megelőző mindhárom évben árbevétele származott,

bb) az östermelő kérelmező esetében östermelői igazolvány, és a lezárt értékesítési betétlap másolatát, amely szerint mezőgazdasági tevékenysége folytatásából a kérelem benyújtását megelőző mindhárom évben árbevétele származott, vagy

bc) a ba) és bb) alpontban meghatározottak hiányában a Kamarának a megvalósult mező- vagy erdőgazdasági célú beruházás szerint illetékes területi szerve (falugazdász) által kiadott igazolást arról, hogy a kérelmező a mezőgazdasági tevékenységet a kérelem benyújtását megelőző mindhárom évben saját nevében és saját kockázatára folyamatosan folytatta, de az árbevétel azért maradt el, mert a mező-, erdőgazdasági célú beruházás még nem hasznosulhatott.

I Nincs östermelői igazolványom, viszont egy gabonatermesztéssel és állattenyésztéssel is foglalkozó Kft. részbeni tulajdonosa, és egyben telepvezetője is vagyok. Földművesként regisztráltathatom-e magam?

I A kormányrendelet értelmében, ha egy magánszemély östermelői igazolvánnyal sem rendelkezik, továbbá speciális mezőgazdasági szakképzettsége nincs, de a nyilvántartásba már bejegyzett mezőgazdasági termelőszervezet olyan tagjának minősül, amelyben a kérelmező legalább 3 éve legalább 25%-os tulajdonosi részesedéssel rendelkezik, és a mezőgazdasági termelőszervezetben személyes közreműködésként végzi a mezőgazdasági tevékenységet, úgy a földművesként való nyilvántartásba vétele iránti kérelméhez csatolnia kell a mezőgazdasági termelőszervezet vezető tisztségviselője (ügyvezetője) által cégszerűen kiállított olyan tartalmú írásbeli nyilatkozatot, amely szerint a kérelmező a nyilvántartásba már bejegyzett mezőgazdasági termelőszervezetben legalább 3 éve legalább 25%-os tulajdonosi részesedéssel rendelkezik, és a kérelmező a mezőgazdasági termelőszervezetben személyes közreműködésként végzi a mezőgazdasági tevékenységet.

I Milyen időtartamra köthető haszonbérleti szerződés?

I A haszonbérleti szerződés határozott időtartamra,

„A földforgalmi korlátozások a törvényes öröklés esetében nem érvényesülnek.”

legalább 1 gazdasági évre, és legfeljebb 20 évre köthető meg. Az erdőnek minősülő földre, illetve az engedélyezett erdőtelepítésre kijelölt földre a haszonbérleti szerződést legfeljebb a termelési időszak (vágás érettségi kor) lejártát követő 10. év végéig lehet megkötni.

I Mennyiben változott a korábbiakhoz képest az előhaszonbérlet rendje?

I Az új földforgalmi szabályok megváltoztatták az előhaszonbérleti jog gyakorlására vonatkozó korábbi rendet. Az egyik legnagyobb változás, hogy az előhaszonbérlet esetében egyrészt aki e jogával élni kíván, nyilvántartásba vett földművesnek, vagy mezőgazdasági termelőszervezetnek kell lennie. Ezen túlmenően a helyben lakók illetve gazdálkodók a korábbiakhoz képest kedvezőbb helyzetbe kerültek. A törvény alapján az előhaszonbérlet rendje az alábbiak szerint alakul:

Első helyen illeti meg az előhaszonbérleti jog:

a) a szántó, rét, legelő (gyep), vagy fásított terület művelési ágban nyilvántartott föld haszonbérbe adása esetén azt a helyben lakó földművest, vagy helybeli illetőségű mezőgazdasági termelőszervezetet, aki vagy amely a föld fekvése szerinti településen az előhaszonbérleti joga gyakorlását megelőzően legalább 1 éve állattartó telepet üzemeltetett, és a haszonbérlet célja az állattartáshoz szükséges takarmány-előállítás biztosítása;

b) a szántó, kert, szőlő, gyümölcsös művelési ágban nyilvántartott föld haszonbérbe adása esetén azt a helyben lakó földművest, vagy helybeli illetőségű mezőgazdasági termelőszervezetet, aki (amely) számára a haszonbérlet célja a földrajzi árujelzéssel, továbbá eredetmegjelöléssel ellátott termék előállítása és feldolgozása, vagy ökológiai gazdálkodás folytatása.

Amennyiben az előzőekben foglaltak szerint nincs

előhaszonbérletre jogosult, akkor az erdőnek nem minősülő föld haszonbérbe adása esetén az előhaszonbérleti jog gyakorlásának a sorrendje az alábbi:

a) a volt haszonbérelő olyan földműves, illetve mezőgazdasági termelőszervezet, aki helyben lakónak, illetve amely helybeli illetőségűnek minősül, vagy akinek a lakóhelye, illetve akinek, vagy amelynek a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve azon a településen van, amelynek közigazgatási határa a haszonbérlet tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van;

b) az olyan földművest, aki helyben lakó szomszédnak minősül;

c) az olyan földművest, aki helyben lakónak minősül;

d) az olyan földművest, akinek a lakóhelye vagy a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve azon a településen van, amelynek közigazgatási határa a haszonbérlet tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van;

e) az olyan mezőgazdasági termelőszervezetet, amely helybeli illetőségű szomszédnak minősül;

f) az olyan mezőgazdasági termelőszervezetet, amely helybeli illetőségűnek minősül;

g) az olyan mezőgazdasági termelőszervezetet, amelynek a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve azon a településen van, amelynek közigazgatási határa a haszonbérlet tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van.

A közös tulajdonban álló föld esetében a tulajdonostárs tulajdoni hányadának megfelelő területnek harmadik személy javára történő haszonbérbe adása esetén az előző bekezdésben meghatározottak szerinti előhaszonbérletre jogosultakat azok sorrendjében megelőzi a földműves tulajdonostárs.

Amennyiben egy jogosult csoporton belül több földműves is gyakorolhatná előhaszonbérleti jogát, közöttük az előhaszonbérletre jogosultak sorrendje a következő:

a) a családi gazdálkodó, illetve a gazdálkodó család tagja,

b) fiatal földműves,

c) pályakezdő gazdálkodó.

A falugazdászok segítenek a jogszerű földhasználat igazolásában

Az európai uniós közvetlen támogatások feltétele mindig az volt, hogy egy adott terület, egy adott napon, egy adott gazdálkodó tényleges használatában legyen. 2014. február 18-ig a SAPS előleg és részfizetést is figyelembe véve, 177 ezer ügyfélből 170.070 ügyfélnek került sor kifizetésre, ami a teljes kifizetés mintegy 92%-a.

Kétség esetén, az ellenőrzés csak dokumentumok vizsgálatával lehetséges. Györfly Balázs, a NAK elnöke és Jakab István, a MAGOSZ elnöke több alkalommal egyeztettek az agrárkormányzat vezetőivel annak érdekében, hogy bővüljön az erre szolgáló igazolások köre. A vidékfejlesztési miniszter február 24-én közzétett rendelete kiegészítette a jogszerű földhasználat igazolási feltételeit. Ezek szerint jogszerű földhasználónak minősül az a támogatási kérelmet benyújtó, jóhiszemű, jogcím nélküli földhasználó ügyfél is, akinek a tényleges földhasználata fennállásáról a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara illetékes területi szervezete alkalmazásában álló falugazdásza teljes bizonyító erejű magánokiratot állít ki. Ez tartalmazza a földhasználó és az általa használt területazonosító adatait illetve a terület nagyságát. A jogszabály szerint ezen igazolásokat a folyamatban levő ellenőrzések során is el kell fogadni.

A falugazdász teljes bizonyító erejű magánokiratának kiállításához szükséges dokumentumok listájáról a www.nak.hu és a www.tudas.nak.hu weboldalán tájékozódhat.

52. ülését tartotta a Visegrádi Négyek Agrárkamaráinak Együttműködése

Szlovákiában Kistapolcsányban 2014. március 11-12-én került megrendezésre a visegrádi országok agrárkamaráinak I. negyedéves találkozója.

Az ülésen megvitatásra került országaink aktuális piaci helyzete, ahol különös hangsúlyt kapott Lengyelországról a sertéspestis kérdése. A megbetegedést Lengyelországban és Litvániában észlelték vaddisznókban az Európai Unióban belül, így elsősorban a legjelentősebb piaci zavar itt észlelhető (jelenleg az unióval szemben Oroszország embargót vezetett be a sertésexportra). A lengyel piacon a bejelentés és az elrendelt intézkedések hatására több mint 100 000 sertés már jelenleg is "bennragadt", és a potenciálisan fertőzött területekről a felvásárlók nem hajlandók élőállatot és húskészítményeket vásárolni. A kialakult helyzetben a lengyel agrárminiszter lemondására került sor. A piaci feszültség enyhítése érdekében a lengyel kormány az unióhoz fordul a mentesítés támogatása és az érintett területekről való állami felvásárlás és feldolgozás lehetőségének érdekében. A lengyel fél jelzése alapján a sertéspiaci bizonytalanság egyben komoly kihatással van a takarmány árakra is, azok további csökkenését eredményezte az elmúlt hónapokban.

A két nap folyamán megvitatásra kerültek a 2014-2020. közötti időszak Közös Agrárpolitikájának tagországainkat érintő kérdései, a közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztési programok prioritásai. Elmondható, hogy mind a négy tagország komoly hangsúlyt fektet a mezőgazdasági közvetlen kifizetések lehetséges minél magasabb szintjének elérésére. Különösen preferált ágazat az állattenyésztés, és különösen a tejelő szarvasmarha tartás támogatása. Ennek különös hangsúlyt ad, hogy 2015-től megszüntetésre kerül a tejkvóta rendszer az unióban. Megegyezésre jutott mind a négy tagország, hogy nem támogatjuk a tejkvóta túllépés szankcionálásának eltörlését a 2015. évben. Ez azért lenne különösen hátrányos Magyarország számára, mert mi eddig sem tudtuk kitölteni a teljes rendelkezésünkre álló kvótakeretet, míg azok a tagországok amelyek eddig is képesek voltak kvótán felül termelni, azok számára így gyakorlatilag egy évvel előbbre hoznánk a kvótakivezetést.

Kamaráink egyetértettek abban, hogy az aktív gazda fogalmának meghatározásán (nemzeti mozgástérrel) keresztül a támogatásokat a ténylegesen mezőgazdasági termelésből élők felé kell eljuttatni. Országaink eltérő termelési struktúrájának ellenére megállapítottuk, hogy mindannyiunk közös érdeke, hogy a mostani költségvetési ciklus forrásai elsősorban - a mezőgazdaság versenyképességének fokozása mellett - a vidék megtartó képességének, a hozzáadott érték és a helyi jövedelemszerzés növelésére kell koncentrálnak.

Magyar kérésre bekerült a kommunikéba, hogy országaink nem érdekeltek a Bizott-

ság Tanácsadó Munkacsoportjainak olyan reformjában, ahol a gazdasági és nem gazdasági szereplők aránya 50-50 százalékra változik (egy oldalon belül pedig egy szakmai szervezet aránya nem haladhatja meg a 30 százalékot), valamint a tanácsadó munkacsoportok létszámát, az ágazati szereplők helyeit, a szakmai egyeztetés ezen fórumainak közösségi forrását drasztikusan csökkentik.

A konszenzussal elfogadott kommuniké aláírása után az megküldésre került tagországaink szakminisztériumainak, a COPA-COGECA főtitkárnak és a Bizottságnak.

A két napos kamarai rendezvényt március 13-án a Visegrádi Alap támogatásával megrendezett az új Közös Agrárpolitika V4 tagországi jellegzetességeit bemutató konferencia követte Nyitrán. A rendezvényen a V4 kamarák elnökein kívül megjelentek és felszólaltak Szlovákia mezőgazdasági és külügyminisztériumának képviselői, az Európai Parlament szlovák képviselői, valamint a Visegrádi Alap térségi koordinátora.

A konferencián felmerült, hogy nem lehetne-e a V4 együttműködés keretében közös szintre hozni, vagy legalább közelíteni országaink mezőgazdasági termékeinek Áfa terhelését. A lengyel mezőgazdasági termékek 6 százalékos körüli Áfa terheléssel, a szlovák és cseh 20 százalékkal, míg a magyar 27 százalékkal számolhat. Györffy Balázs a

NAK elnöke jelezte, hogy természetesen a kamara is szorgalmazza a hazai élelmiszer Áfa minél szélesebb termékkörre és minél jelentősebb csökkentését (lásd sertés esetén), de azt is figyelembe kell venni, hogy a kormányzat nálunk elsősorban a fogyasztási típusú adókra teszi a hangsúlyt a lengyel példával ellentétben. A kérdéskörrel kapcsolatban egyben bemutatta a hazai ágazatot sújtó, a jelzett ÁFA különbségekből és a határ átjárhatóságából adódó a feketegazdaság által okozott károkat. A Szlovák Agrár és Élelmiszergazdasági Kamara elnöke Milan Semančík jelezte, hogy reálisan azt is látnunk kell, hogy minden egyes tagország ezen a téren csak addig tud "nyújtózkodni" amennyit a saját nemzeti költségvetése elbír.

A konferencián több mint 200 fő vett részt, ami a szlovák és a NAK sajtó képviselőivel megtartott tájékoztatóval ért véget. A közel egy órás sajtótájékoztatót Milan Semančík elnök rövid tájékoztatást adott a kétnapos V4 rendezvényen elhangzottakról, és ismertette az előző napon elfogadott közös kommuniké tartalmát. Györffy Balázs a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke a feltett kérdések során többek között bemutatta a hazai KAP prioritásokat, az új földtörvény legfontosabb elemeit és az új agrárkamara felépítését, feladatrendszerét.

Az országos küldöttgyűlés elé

Amikor egy évvel ezelőtt a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara alakuló küldöttgyűlésére készültünk, még sokan voltak, akik vitatták a kötelező kamarai tagság hasznát.

Híába tudta mindenki, hogy az agráriumot sújtó piacvesztést valahogy meg kell állítani, az osztrák, francia és német mintára szervezett „központi” köztestületnek sokan inkább csak a leendő költségeit számolgatták. A kétkedők attól féltek, hogy egy újabb adó lesz a kamarai tagdíj, vagy egyfajta szak-szervezeti díj, amely legfeljebb az apparátus jólétét szolgálja.

Az eltelt esztendőben világossá vált, hogy pontosan mi lehet, mi kell, hogy legyen a kamara szerepe. Hogy miként lehet ágazati érdekek szószólója a döntéshozók felé, és a termékláncok tagjai közötti egyeztetés terepe egyaránt. Szakmai és tudományos műhelyek munkáit artikuláló fórum, az agrárium jogi, gazdasági és pénzügyi folyamatait értő és közvetítő közeg. A NAK ugyanakkor szolgáltató is: információt, tanácsot ad, illetve a megfelelő szakemberekhez irányítja tagjait, és kedvezményeket „harcol ki” a tagok felé a szolgáltatók piacán. E sokféle feladatnak pedig éppen akkor van értelme, ha a termelőtől a feldolgozóig az agrárium teljes „mezőnye” érdekében és hasznára teljesül.

Szerencsére egyre kevesebben tekintik „kidobott pénznek” a kamarának utalt összeget. Az őstermelők január 1-jétől ingyenesen válthatják ki és érvényesíthetik az őstermelői igazolványt. Ezzel a tagság nagy többsége számára teljesült az a vállalásunk, mi szerint a befizetett tagdíjjal legalább azonos mértékű szolgáltatást nyújtunk. A fizetési lista másik oldalán tartózkodó legnagyobb befizetőink, zömében nagy élelmiszeripari vállalkozások számos gondja szintén szívügye a kamarának: a nagy uniós és állami programok fejlesztési pénzeinek elosztásánál tudunk jól érvelni az érdekükben.

Önbevallással kell teljesíteni a tagdíjfizetési kötelezettséget, de már pontosan tudjuk ellenőrizni a bevételek hitelességét, hisz a jogszabályi környezet ezt már lehetővé teszi. A tagdíjrendszer ugyanakkor kisebb módosításokra szorul. A termelői értékesítő szervezetek, a TÉSZ-ek estében például kétszer keletkezik „árbevétel” ami a számítás alapja. A tagdíj befizetési határidejének június 16-át javasoljuk a küldöttgyűlésnek, hogy az új szabályok már az idei évre is vonatkozzanak.

A Kamara a szakmai osztályok, más testületek, továbbá a Kamarával együttműködési megállapodást kötött szervezetek bevonásával egy Üzleti Etikai és Fegyelmi Szabályzatot készít. Ennek elfogadására – társadalmi vitákat követően - szintén az országos küldöttgyűlésen kerülhet sor.

Az Üzleti Etikai és Fegyelmi Szabályzat megalkotásának egyik célja meghatározni azokat az alapvető piaci etikai szabályokat, amelyek betartása a Kamara minden tagjától elvárható. Az Etikai Kódexen túl pedig ki kell alakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek a szabálysértőkkel szemben alkalmazhatók.

A NAK tudatosan vállalt célkitűzése, hogy a Magyarországon megtermelt áruk minél nagyobb feldolgozottsági szintet érjenek el, és így kerüljenek piacra. Az agrárgazdaság előtt álló egyik legnagyobb kihívás egy új típusú integrációs rend kialakítása, amelyhez a feltételeket csak rendezett piaci körülmények között lehet teljesíteni.

Világfórum a családi gazdaságokról

A családi gazdaságok termelési hagyományainak fel-
élesztésére a világon mindenhol születnek programok. Nemcsak a kulturális örökség védelme vezeti a döntéshozókat, hanem az a felismerés, hogy a vidék eltartó képessége, és az élelmiszerbiztonság szempontjából is kívánatos, hogy minél több farm maradjon meg, sőt ha lehet, újak is alakuljanak. 2014 az ENSZ Családi Gazdálkodások Nemzetközi Éve, ezért különösen megtisztelő, hogy március elején Budapest adott otthont a témában szervezett nemzetközi kiállításnak és konferenciának.

104 ország mintegy félezer résztvevővel képviseltette magát a Kongresszusi Központban tartott világfórumon, ahol a családi gazdaságokat érintő leglényegesebb kérdésekről, kihívásokról és lehetőségekről tanácskoztak. A miniszteri kerekasztal során a különböző országokban futó programokat, a piacra jutást segítő kormányzati intézkedéseket vizsgálták. Szó esett a fogyasztók ösztönzéséről is, hiszen minden támogatás kárba vész, ha a vásárlók nem keresik a családi gazdaságok termékeit.

A „family farming” modell a család önszervező képességére és munkaerejére épít. A családi gazdaságok biztosítják leginkább a helyi természeti erőforrások védelmét, a hagyományos mezőgazdasági termékek megőrzését és az élelmiszer-biztonsági előírások betartását. Erről *Fazekas Sándor* vidékfejlesztési miniszter beszélt, mintegy összegezve a világfórum fő mondanivalóját. A magyar szaktárca vezetője, a vendéglátó büszkeségével, rögtön sorolta is a siker hazai receptjét: a gazdák földhöz jutása, az infrastrukturális fejlesztések, kedvező támogatási rendszer, mezőgazdasági tanácsadói hálózat és helyi piacok.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara állásfoglalása a határidős adásvételi szerződésekről

A konferencia a plenáris üléseken kívül három szekcióban zajlott. Györffy Balázs, a NAK elnöke a gazdaságok kooperációs lehetőségeit elemző „panelbeszélgetésen”, a hazai termelői értékesítő szervezetek szerepéről tartott előadást. Györffy Balázs hangsúlyozta, hogy hazánkban a zöldség- és gyümölcsértékesítés 18-20 százaléka a TÉSZ-eken keresztül valósul meg. Néhány termék, például zöldség, gyümölcs, bor esetében a kisebb méretű gazdaságok piacra juttatásában meghatározó szerepet töltenek be a TÉSZ-ek. Új lehetőségeket a szakmaközi szervezetek, valamint a szerződéseken alapuló, akár határokon is átnyúló együttműködési formák támogatási lehetősége teremt. Valamennyi tagunk, így a TÉSZ-ek is élvezik a kamarai tagsággal járó előnyöket, a falugazdász hálózat szolgáltatásait, az információs bázisok és a szaktanácsadók által nyújtott segítséget – tette hozzá a NAK elnöke.

Kis Miklós Zsolt, a NAK alelnöke volt a moderátora annak a szekcióülésnek, amely azzal foglalkozott, hogy a mezőgazdasági beruházások milyen lehetőségeket és kihívásokat jelentenek a családi gazdaságok számára. Az erőforrások korlátozottak, ezért a kis gazdaságok csak úgy boldogulnak, ha elsősorban nem vetélytársnak, hanem partnernek tekintik egymást, így egyszerűbb a piacra jutás is.

Batthyányi-Schmidt Margit, a COPA-COGECA női munkacsoportjának első számú alelnök asszonyának kezdeményezésére jött létre a világforumharmadik panel ülése, amely a nők és a fiatal gazdák szerepételemezte, a beszélgetések egyik moderátora Langer

Katalin, a Kamara külkapcsolati igazgatója volt. A családi gazdaságokban, ahogy a családokban is, a nők integráló szerepe meghatározó. A fórum résztvevői hangsúlyozták a természeti és a humán erőforrásokkal történő ésszerű, a fenntartható gazdálkodás fontosságát a mezőgazdaságban. A fórum résztvevői hangsúlyozták a természeti és a humán erőforrásokkal történő ésszerű gazdálkodás fontosságát ezen a területen.

A Kongresszusi Központ aulájában és folyosóin a világ valamennyi pontjáról érkezett kézműves termékekből nyílt kiállítás. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara standjain a híres magyar élelmiszerek sorakoztak, amelyek családi gazdaságokból érkeztek.

A gabonapiac minden szereplőjét hátrányosan érintette a tavalyi határidős szerződések elmaradása. Zászlós Tibor NAK országos alelnök és Dr. Mikó Zoltán, a NAK mellett működő Állandó Választottbíróság elnöke közreműködésével egy asztalhoz ültek a gabonatermelő gazdák és a felvásárlók képviselői. A tárgyalássorozat végén sikerült kompromisszumot kötni, a mezőgazdasági termelő maga termelte terményeinek adásvételére létrejött határidős szerződések legfontosabb tartalmi elemeiről. A 2014. március 15-én hatályba lépő új Polgári Törvénykönyv és a Szakmaközi Szervezetekről és az agrárpiacon szabályozás egyes kérdéseiről szóló törvény legutóbbi módosítása új alapokra helyezi az eddigi szerződéses rendszert.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által közzétett állásfoglalás az alábbi célok megvalósítását szolgálja:

- a szerződések az üzleti etika és az üzleti szokások megtartása mellett kössék meg, illetve teljesítsék,
- a szerződő felek között a szerződés tárgya, tartalma egyértelműen kerüljön meghatározásra,
- a szerződő felek közötti bizalom erősítését szolgálja a szerződés teljesítésével összefüggő egyértelmű igazolási rend, a tényeken alapuló szakmai felmérés,
- a szerződés teljesíthetőségéhez szükséges feltételeket biztosítani kell,
- a szerződő felek kölcsönös érdekét szolgálja az esetleges jogviták mielőbbi rendezése.

Az új rendelkezések értelmében az adásvételi szerződésnek kötelezően az alábbi elemeket is tartalmaznia kell:

A földterületek azonosításra alkalmas megjelölés és a maga termelte terménnyről szóló nyilatkozat, a szokásos terménymennyiség meghatározása, a minőség meghatározásának módja és az ár.

A szerződés teljesítését esetlegesen akadályozó okot a vevő részére jelenteni és igazolni kell, ennek módja a szerződés kötelező tartalmi eleme. A termelői felelősség mentesülésének fontos előfeltétele, hogy a bejelentésnek mindenképpen a betakarítás előtt, de célszerűen a káresemény után azonnal meg kell történnie. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara álláspontja szerint első sorban a természeti káreseményeknek lehet jelentősége.

Határidős ügyletek esetében a szerződő felek közötti egyik legfontosabb alkuelem az árban való megegyezés. Minél korábban kötnek egy adott terményre határidős ügyletet, mindkét fél részéről annál nagyobb az ár-kockázat. Az ár megállapítására, a tőzsdei árakra hivatkozás mellett, többféle rugalmas megoldás is lehet.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a szerződő felek közötti vitás kérdések tárgyalásos rendezését tartja elsődlegesnek, ezért javasolja, hogy a felek a szerződésben vállaljanak kötelezettséget az előzetes egyeztetésre, és kössék ki azt is, hogy ennek sikertelensége esetén a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara mellett működő Állandó Választottbíróság legyen jogosult a vita rendezésére.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara állásfoglalása részletesen olvasható a www.nak.hu honlapon.

Előttem az utódom

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara feladatai a szakképzésben

Minden szakma addig él, amíg a mesterek fogásait a fiatalok elsajátítják, hagyományait újabb és újabb nemzedékek vallják magukénak. Az agrárium szak- és mesterképzési rendszerét korábban gyakran érte kritika. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara létrehozásáról szóló törvény széles jogkört biztosít a Kamarának a képzés és a vizsgáztatás területén.

mesterség képviselői, az általános mezőgazdaság, az erdészet és vadgazdálkodás, az élelmiszeripar, a földmérés, térképészet és térinformatika, a kertészet, a mezőgazdasági gépész valamint a környezetvédelem és vízgazdálkodás szakmacsoportok szakközépiskolai végzős tanulói vetélkednek. Külön meg kell említeni a gazdasági kamarák által folytatható mesterképzést és vizsgáztatást, ami több mint 20 szakterületen ad lehetőséget a mesterlevél megszerzésére.

A NAK a közeljövőben olyan szolgáltatást kíván bevezetni, amely alapján meghatározható egy-egy agrárágazat szakember igénye, hogy a döntéshozók könnyebben tervezhessék a beiskolázási szerkezetet és a létszámokat. A pályaválasztó fiatalok és szüleik esetében mindez a pályaaorientációt segíti. Egyfajta agrár munkaerő-piaci barométer kialakításán dolgozik a Kamara, amely területi eloszlás szerint mutatja be, hogy a munkaerő-piac milyen szakmában és milyen számban várja a szakembereket, és azt is, hogy az iskolai rendszerű, valamint a felnőttképzésben milyen szakmában hányan végeznek. Az ágazatban jelenleg nincs ilyen átfogó mérés, és ezek az adatok főleg a pályaválasztók számára nehezen hozzáférhetők.

A Kamara szakképzési feladatainak finanszírozása négyötöd részben a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból történik. Fontos tudni, hogy az alap bevételei, szakképzési hozzájárulás jogcímen, a gazdálkodó szervezetek befizetéseiből származnak. A NAK ezért kiemelt figyelmet fordít arra is, hogy az ágazatból befolyt összegek lehetőleg az ágazati szakképzést folytató gazdálkodók és iskolák, valamint olyan szervezetek feladatainak támogatását szolgálják, akik az agrárium és a vidék szakember utánpótlásáért dolgoznak.

A jogszabályok, valamint a Kormánnyal kötött stratégiai megállapodás jelentős szerepet és felelősséget delegáltak a NAK számára a szaktárca ágazataihoz tartozó középfokú szak- és felnőttképzésben. A stratégiai együttműködésről a minisztériummal 2013. október 31-én született egyezség. A NAK Alapszabálya értelmében a vonatkozó feladatok egy részét az Agrárkamara területi szervein keresztül látja el, egységes koordináció és ellenőrzés mellett.

Ismert jelenség, hogy a szakképzésből frissen kikerülő fiatal az első munkahelyén még jó ideig „be kell tanítani”. Sok cégvezető szerint a tantárgyak és a vizsgatételek jó része felett eljárt az idő, nem mindig korszerű az a tudás, amit nyújtanak. A rendelkezések értelmében ezentúl a NAK feladata a szakmák folyamatos tartalmi felülvizsgálata, korszerűsítése és a vizsgabizottságok összetételére is javaslatot tesz. A másik kritikus pont a szakmai gyakorlatok minősége, ezért a jó színvonal érdekében, a Kamara végzi a középfokú szakképzésben folyó gyakorlati képzés ellenőrzését is, nyilvántartja az ebben részt vevő gazdálkodó szervezeteket és a tanulószerveződéseket.

Már javában zajlanak a Szakma Kiváló Tanulója versenyek, az országos döntőket márciusban és áprilisban szervezik a NAK területi szervezetei. Ezeken többek között a péknek, borásznak, virágkötőnek, lótarlósnak és tenyésztőnek tanulók mérik össze tudásukat. A tavaszi országos tanulmányi versenyeken 38

Gyümölcsöt és tejet az iskolásoknak!

Unió javaslat az iskolatej- és az iskolagyümölcs - program reformjára

A legtöbb uniós országban egyre kevesebb gyümölcsöt és zöldséget esznek a fiatalok, ami sokszor a javasolt napi bevitelt sem éri el, és a tejivás is visszaesett.

Noha az iskolatej-program már 1977-ben elindult Európában és az iskolagyümölcs-program is már öt éve működik, a gyerekek egyre inkább a magas feldolgozottságú, cukrozott, sózott és magas zsírtartalmú élelmiszereket választják. Ezt felismerve az EU, összevontva a két kezdeményezést, az oktató-nevelő tartalmak megerősítését, egyúttal az elhízás elleni küzdelmet is ösztönzi. A mezőgazdasági termékeket az iskolákba eljuttató program nagyobb hangsúlyt helyez az oktatásra-nevelésre, melynek köszönhetően a tanulók kialakíthatják magukban az egészségtudatos táplálkozás alapjait, megismerhetnek egy sor mezőgazdasági terméket, valamint a táplálkozásnak a fenntarthatósággal, a környezettel és az élelmiszer-hulladékokkal kapcsolatos összefüggéseit.

Mint ahogy a javaslat fogalmaz, a cél az, hogy a fiatalok újból lépjenek kapcsolatba az élelmiszerekkel és annak forrásával, fokozódjon bennük a mezőgazdaságot és annak termékeit illető „tudatos észlelés”. Ez egyszerű lehetőséget nyújt arra is, hogy erősödjön a kapcsolat a mezőgazdasági termelésből élők, valamint a tanulók, a szülők és a tanárok között, különösen a városi iskolákban. Az egészségtudatos nevelés mellett nem elhanyagolható szempont, hogy az EU mezőgazdasági termelésének 15%-át adja a zöldség- és gyümölcságazat, és ugyanennyit képvisel a tejtermelés is, vagyis a jövő fogyasztóiban most kell kialakítani a helyes mintákat.

Mivel az új program közös jogi és pénzügyi kereten belül működik majd, jelentősen egyszerűsödnek az előírt adminisztratív követelmények. A közös keret csök-

kenti a nemzeti hatóságok, az iskolák és a beszállítók irányítási és szervezési terheit, ez pedig hatékonyabb működést tesz lehetővé. A tagállamok önkéntesen léphetnek be az új programba, amely a szétosztani kívánt termékek kiválasztásában is rugalmasságot biztosít számukra. Növekedik a költségvetés is: tanévenként az összevont program 230 millió euróból gazdálkodhat, ezen belül 150 millió euró jut gyümölcsre és zöldségre, 80 millió euró pedig teje, ez 33 millióval több, mint eddig. Az EU legalább 50 %-ban finanszírozza az egyes tagországok kiadásait, amely függ a gyerekek számától és a gazdasági fejlettségtől.

Az Egészségügyi Világszervezet felmérései szerint napi 400 gramm zöldség és gyümölcs az egészséges felnőtt számára szükséges bevétel. Világszerte átlagosan 300 gramm teljesül, ugyanakkor Európában csak 136 grammot mértek. Magyarországon ez az átlag mindössze 100 gramm. Nem lehetünk büszkéek arra sem, hogy az egy főre vetített tejgyegetértékben kifejezett fogyasztás Magyarországon 2010-ben mintegy 175 kilogramm volt. Ez jelentősen elmarad az EU-15 átlagától (260 kg), de még az egészségügyileg indokolt mennyiséget sem közelíti meg. Az általános iskolások közel kétharmada semmilyen tejterméket nem fogyaszt, tejet is csak alig valamivel több mint a fele iszik.

A riasztó számok is arra ösztönözték a magyar kormányzatot, hogy a Nemzeti Iskolagyümölcs Program forrásait négy év alatt csaknem két és félszeresére emelje, iskolatejre meg majdnem négyszer annyit költsön. Ma már évente több mint 45 millió adag gyümölcs és gyümölcsle kerül idehaza az iskolások asztalára, és már nemcsak az alsósok, hanem az 5-6. osztályosok is részesülnek belőle, összesen 538 ezren. A gyümölcsosztást ismeretterjesztő előadások és vetélkedők színesítik, annak érdekében, hogy az egészséges mezőgazdasági termékek fogyasztása váljon szokássá a gyerekek körében.

VARGA SÁNDOR, MÁRTON GÁBOR

Adatokat gyűjtenek a növényvédőszer felhasználásról

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a peszticidekre vonatkozó statisztikáról adat-szolgáltatási kötelezettséget ír elő a tagállamok számára. A fontosabb növényenkénti felhasználásról öt évente kell a tagállamoknak adatot szolgáltatni, először a 2010-2014-es évek egyikéről.

Hazánkban az adatgyűjtés 2014-ben a Vidékfejlesztési Minisztérium, a Nemzeti Élelmiszerlánci-biztonsági Hivatal és a Központi Statisztikai Hivatal együttműködésében, a permetezési naplók adatainak begyűjtésével valósul meg. A növényvédelmi tevékeny-

ségről szóló 43/2010 (IV. 23.) FVM rendelet előírásai alapján a növényvédőszer-felhasználásról naprakész nyilvántartást kell vezetni, a formai követelményeket a rendelet tartalmazza.

Az adatgyűjtés sikeres lebonyolításának érdekében kérjük tagjainkat, hogy a 2014-es gazdálkodási évben fokozottan ügyeljenek a permetezési napló naprakész és pontos vezetésére, annak érdekében, hogy ha a KSH vagy a NÉBIH munkatársai felkeresik Önöket, adat-szolgáltatási kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tudjanak tenni.

Az élelmiszergazdaság jelene és jövője

Miért maradt le a régióban a magyar élelmiszeripar, és mit kell tenni az újjászületéséért? Hogyan fejleszthető a termelők és a feldolgozók együttműködése, és mi lehet ebben a Kamara szerepe? A NAK Bács-Kiskun Megyei Szervezete szűkebb páttriája meghatározó élelmiszeripari vállalkozásait hívta meg szakmai fórumára, melynek az Univer kecskeméti konferenciaterme adott otthont.

Abban valamennyi előadó és hozzászóló egyetértett, hogy a kötelező kamarai tagság rendkívüli lehetőséget nyújt a termelők és feldolgozók közötti együttműködésre, és a kormányzattal való párbeszédnek is ez adja meg a súlyát. A házigazda Univer Product Zrt. vezérigazgatója *Molitorisz Károly*, aki a NAK Bács-Kiskun megyei élelmiszeripari alelnöke is egyben, szintén lényegesnek nevezte, hogy a NAK új tagsága világosan lássa a képviselőt minden előnyét.

Feldman Zsolt agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár előadásában hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar szervezettségét erősíti az újjáalakult Kamara, a termelőknek nyújtott szolgáltatások és szaktanácsadás, a minőségi árualap létrejöttét segítik. Kiváló a kapcsolat a NAK és a minisztérium között, a jogalkotásban, és több esetben a végrehajtási eljárásokban is egyre több szerepet kap a köztestület. Lényeges elem, hogy a Kamara kiáll azért, hogy az élelmiszeripar minél jobban részesedjen a KAP 2014-2020 közötti támogatásaiból, és közreműködik az élelmiszeripari pályázatokban is – tette hozzá *Feldman Zsolt*.

Éder Tamás a NAK élelmiszeriparért felelős alelnöke arra figyelmeztetett, hogy a szektor jelentősen átalakult az elmúlt két-három évtizedben, elsősorban a fogyasztói szokások és a kiskereskedelem üzleti modelljének változása miatt. A magyar élelmiszeripar nem minden területen tudott lépést tartani. Az ágazat jelentős fejlesztési beruházásokat igényel a következő években, ehhez érdemi segítséget jelentenek a következő EU-s költségvetési ciklus támogatásai. Az előrelépéshez ugyanakkor a fekete piac ellen határozott fellépésre van szükség, ami az élelmiszerek ÁFÁ-jának jelentős csökkentését kívánja. A piaci szereplők kétes tevékenységének a jelenleginél sokkal szigorúbb ellenőrzésére illetve büntetésére is szükség van – vázolta a teendőket *Éder Tamás*.

Domján Gergely megyei elnök a NAK Bács-Kiskun Megyei Szervezetét bemutató előadásában kiemelte, hogy az egységes területalapú támogatások elektronikus benyújtása immár az ő feladatuk. Kecskeméten, Kiskunhalason és Solton jogsegélyszolgálat működik. A Homokhátságon fontos kérdés az öntözés, a tagok üdvözlnek az igények felmérése szolgáló programot. *Kupcsok Milán* élelmiszeripari igazgató a NAK Élelmiszeripari Igazgatóságának feladatait ismertette. Kiemelte az országos élelmiszeripari referenci hálózat jelentőségét, akik megyei szinten döntően gazdaságszervező tevékenységet végeznek, egyúttal erősítik a megyei szervezeteket decentralizált feladatok ellátásával, vagyis, a megyei élelmiszergazdasági vállalkozókat - fennmaradásukhoz, sikeres működésükhöz szükséges - pénzügyi forráshoz, piachoz és információhoz jutását segítik.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke, *Györffy Balázs* összegezte a NAK ágazati feladatait: „A hazai élelmiszeripar versenyképességének javításához a következő támogatási ciklusban az eddiginél jóval több forrást, több százmilliárd forintot kell fordítani az ágazat fejlesztésére. Kötelességünk, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközzel segítsük az élelmiszeripart. A már működő kamarai szolgáltatásaink kézzelfogható előnyt biztosítanak az élelmiszeripari vállalatoknak, e szolgáltatások köre, a tagsági és szakmai visszajelzésekre reagálva, folyamatosan bővül.”

Megvédjük a magyar akácot

Felvonultak a hagyományőrök, a választott magyar és szlovákiai „méz királynők” és sor került a méz lovagrend legújabb tagjainak avatására is a XV. Ipoly-menti Nemzetközi Méhésztalálkozón, Balassagyarmaton.

A szlovákiai Ipolyszakálosi Ipolyvölgye Méhészszervezet és a Palóctáj Méhész és Környezetvédő Egyesület rendezvénye méhészeti eszközkiállítás és vásár is egyben. Idén, március 1-én egy virágzó akácfa várta a belépőket a Mikszáth Kálmán Művelődési Ház aulájában. Nem véletlenül. Az akácot kiirtással fenyegető brüsszeli tervek szinte búvópatakként bukkantak elő-elő a köszöntőkben és az előadásokban a nap folyamán. Különösen Nógrád megyében nagy az aggodalom, hiszen az itt nagyon függnek a termelők az akác virágától, az északi akácméz különleges aromáját pedig a piacon is elismerik.

Balla Mihály országgyűlési képviselő üdvözölte, hogy hála a NAK, a MAGOSZ, a Méhészegyesület és több más szervezet és magánszemély erőfeszítéseinek, február 20-án az agrárminiszter a „Magyar Ágazati Értéktár” tagjainak sorába emelte a magyar akácot, és várhatóan májusban, amikor virágba borulnak a fák, hungarikummá minősítik, a virágjából készült mézzel együtt. *Györffy Balázs* a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke képtelenségnek nevezte az akác ellen indított támadást, melynek nyomán más kultúrnövények is célkeresztbe kerülhetnek. „Lehet, hogy hamarosan a nem őshonos paprika és paradicsom érdekében egy lecsó-koalíciót kell létrehozni?” - tette fel a kérdést.

A NAK elnöke a kamara és a méhészek közötti együttműködését bemutató előadásában arról beszélt, hogy már a testület megalakulásának kezdetétől fontos szerepet kapott az ágazat. A választott tisztségviselők között is több méhészt találhatók, így nem csoda hogy felmerült az igény az Országos Méhészeti Alosztály létrehozására is. A kamara a piacra jutás segítségét, az ágazat fejlesztésével kapcsolatos vélemények összegyűjtését, a nem életszerű, a termelési tevékenységet akadályozó jogszabályok feltárását a méhészek számára is biztosítja. Sőt, már megkezdődtek az egyeztetések arról, hogy a méhészt tagok, a kamarai kártya használatával hamarosan kedvezményesen juthatnak hozzá a mindennapi munkájukhoz szükséges anyagokhoz, gyógyszerekhez.

Afrikai gyilkos keletről

Nem, nem – a cím véletlenül sem politikai és nem is a bulvársajtó egyik szalagcíme. Mindössze napjaink állatjárványainak veretes jellemzése. Időszzerűségét pedig az adja, hogy a NÉBIH elrendelte a Magyarország területére egyes keleti határállomásokon belépő tehergépkocsik fertőtlenítőkapun, személygépjárművek és buszok kerékfertőtlenítőn való kötelező áthajtását. Miért e félelem? Mi ez az afrikai gyilkos, ami keletről veszélyeztet?

Ma már nem csak a járványokkal foglalkozó szakemberek, de a laikus közönség számára is egyre inkább ismert tény, hogy a kórokozók klasszikus viselkedése megváltozott. Egy-egy betegség nem úgy, nem akkor és nem ott jelentkezik, ahogy azt megtanultuk vagy megtapasztaltuk 20 – 30 évvel ezelőtt. E változásnak két fő oka van. Az egyik a kórokozókban keresendő, a másik pedig a körülményekben.

A kórokozók tulajdonságai leggyakrabban a szaporodásuk során bekövetkező mutációknak köszönhetően változnak. Egy-egy kórokozó nagyszámú gazdaszervezetben nagymértékben el tud szaporodni. Ez a nagyszámú replikáció egyúttal nagymértékű genetikai változatosságot is eredményez, amelynek következménye, hogy egy kórokozónak megváltozik például a megbetegítő képessége vagy a megbetegített fajok köre vagy a szaporodásához szükséges feltételek. Napjainkban pedig rengeteg gazdaszervezet áll rendelkezésre, hiszen a Föld népessége 7 milliárd fölé emelkedett, és természetesen a táplálkozási forrásul szolgáló háziállatok létszáma is nő.

A körülmények változása pedig a klímaváltozást és a globalizációt foglalja magában. Hogy ezek nem csak hangzatos kifejezések, hadd érzékeltessem egy egyszerű példával. Az az afrikai szúnyog, amelyik a felszívott vérről a fertőzött vérben jelen levő vírusokat is bekebelezte, és következő áldozatául épp meg akarná csípni a Nairobi reptéren gépre szálló utast, könnyűszerrel megteszi 10 000 kilométert. No, nem a saját „szárnyán”, hanem természetesen repülön, majd Budapesten kiszállva tovább száll. Ráadásul elég meleg van itt is ahhoz, hogy gondtalanul tovább éljen. Itt tehát három tényező együttállásáról van szó. A szúnyog vektorként szerepet játszik egy vírus továbbvitelében új gazdaszervezetbe. A globalizáció és a technikai fejlődés révén pár óra leforgása alatt eljuthat a világ egyik pontjáról a másikba. És ráadásul a Föld felmelegedése miatt ott is kedvező körülményeket talál a túléléshez.

Az ehhez hasonló történetek mindennaposá váltak, gondoljunk csak a madárinfluenzára, a nyugat-nílusi lázra vagy a kéknyelv betegségre, hogy csak az elmúlt néhány

év példáiból szemezgezzünk. E sor egyik legújabb tagja pedig az afrikai sertéspestis vírus. Miért afrikai? Mert először Kenyában, majd száz évvel ezelőtt írták le a kór-képet. Miért gyilkos? Nos, a frissen fertőződött sertésállományokban olyan heveny járványok alakulnak ki, hogy megközelíti a 100%-ot az elhullás. Még szerencse, hogy a vírus gazdaspektruma szűk, Európában a házi sertésen kívül még a vaddisznó fertőződhet meg. Afrikában pedig (bár csak enyhe tünetekkel) a varacskos disznó, a bozót-disznó és az óriás erdei disznó (képünkön). Emberre pedig egyáltalán nem veszélyes. S hogy miért keletről jön? A járványment az elmúlt 15 esztendőben úgy alakult, hogy a vírus Afrikából elkerült a Fekete-tenger keleti vidékére, onnan pedig Nyugat-Oroszországba, majd az azzal határos több európai országba, s pillanatnyilag a Baltikumba és Lengyelországba. És mindezek a területeken a vektorként szerepet játszó kullancs fajok is jól érzik magukat és szaporodnak.

Ha mindezeket összevetjük még azzal, hogy a vírus fenntartásában potenciális szerepet játszó magyarországi vaddisznóállomány igen jelentős, egyúttal az ukrán járványügyi fegyelmet veszélyeztetheti a jelenlegi politikai válság, azt mondhatjuk, hogy a vírus behurcolásának van kockázata. Ezért helyénvaló a NÉBIH óvintézkedése, és ezért helyénvaló, ha sertésstelepeink szigorú zártágát megőrizzük és a biológiai biztonsági rendszabályokat betartjuk.

DR. VÉGH ÁKOS

Új támogatás a fűszerpaprika termelőknek

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2014-ben mintegy 150 millió forintnyi támogatást nyújt a kiváló minőségű fűszerpaprikát termelő gazdáknak.

A fűszerpaprika kiemelkedő fontosságú, kézimunka-igényes fűszernövényünk, amelynek termésterülete azonban több kedvezőtlen piaci folyamat következtében 2008-ra rohamosan csökkent egészen

1500 hektárig, majd az elmúlt évek enyhe emelkedését követően ma mintegy 2500 hektáron termesztik. Sajnálatos módon a 2000-es években kétötödére csökkent az exportált mennyiség is. A kormányzat kiemelt foglalkozik a fűszerpaprika termelés minőségi áralapjának megteremtésével, hiszen a külpiacokon keresett ez a klimatikus adottságaink és kiváló fajtáink okán különleges magyar termék.

Szőreg: A magyar rózsafővárosa

Ha Szőreg, akkor természetesen rózsák. Az országban, de még a határon túl is ez jut eszébe a legtöbb embernek, ha szóba kerül a valaha önálló, ám évtizedek óta már Szeged részét képező település.

Bár sokan hangzatosnak vélhetik a mondást: a magyar rózsák fővárosa Szőreg, elég csak részt venni egy júniusi rózsaszüneten, az ország egyik leglátványosabb virágfesztiválján ahhoz, hogy belássuk: nincs ebben semmi túlzás. Tavaly például félszáznál is több, rózsával díszített jármű felvonulása varázsolta el a tízezernél több Szőregre látogató vendéget, akik megcsodálhatták – egyebek mellett – a különböző színű rózsákból kirakott országjelképeket, a Szent Koronát, aminek elkészítéséhez 5000 rózsafejet használtak fel, és a menetben résztvevők több tízezer szál rózsát osztottak szét a nézők között – tudósítottak az ünnepéről az újságok.

Ám Fráter Györgytől, aki sok éven át vezette a Szőregi Virág-Dísznövény ÁFÉSZ-t, azt is megtudtuk: korántsem csak ünnepnapokból áll a rózsatermesztés a több mint ötezer lakosú városrészben. Ő pedig igazán szavahihető szakember, hiszen sok éve köti le szinte minden percét ez a csodaszép növény. Még az 1970-es évek közepén kezdett el „rózsázni”. Mint oly sok más termesztő, ő is főállás mellett, jövedelem kiegészítésként vágott bele a rózsát termesztésbe. Autodidakta módon tanulta ki ezt a „mesterséget”, és ez sem különleges ezen a tájon, hiszen a rózsások legtöbbször kényszerültek így ismerkedni a termesztés fortélyaiival. Ugyanis akkoriban komolyabb képzés nem folyt az országban, így Szőregen apáról fiúra szállt a rózsás tudás. Ám idővel olyan kiemelkedő szakemberré vált, hogy két hektáron már 100 ezer rózsátövet gondozott a családjával.

- Először is pontosítsunk: Szőreg különlegességét nem is igazán az a rózsák jelenti, amit a kertekben megcsodálhatunk pompázatos színeiben, vagy amiket a piacokon azért veszünk, hogy vázába téve szépítse meg az otthont. Szőreg a rózsátövet termesztéstől lett nemzetközi hírű, amit őseink úgy 120 évvel ezelőtt honosítottak meg ezen a területen. És hogy miként éppen Szőregen? Mert országunkban itt a legjobbak a klimatikus - és talajviszonyok a termesztéshez, így nem csoda, hogy a magyar rózsátövet több mint kilencven százalékát innen szállítják a világ különböző pontjaira – mondta el Fráter György, aki ma, 73 évesen is a Magyar Rózsatermesztők Országos Szövetségének elnöke.

- A rendszerváltozás előtti időkben, no meg utána is jó pár évig nagyon sok embert az vonzott a rózsaföldre, hogy ez az ágazat rendkívül jól jövedelmezett. Gondoljon csak bele: az 1990-es évek elején például a franciák egy rózsátövéért akár 3 frank 60-at is megadtak, ami akkor átszámítva 100 forintot hozott a konyhára. No, persze nem ajándékba jött ez a pénz: a rózsátövet termesztés rendkívül munkaigényes, és bizony nagyon sok olyan napja van az évnek, amikor – lehet a legnagyobb kánikula - reggeltől estig a rózsaföldön kell dolgozni. Az rózsátövhöz átlagosan huszonkétszer kell letérdelni, míg a gazda eladhatja – tudtam meg házigazdától. Az olvasóra bízom, hogy szorozzon: mennyi térdelés is jelent ez egy 100 ezres tőállomány mellett.

- Sajnos mára a rózsák közel sem ennyire nyereségesek. A tíz évvel ezelőtti áránál ugyan

többet lehet kapni, de legfeljebb húsz-harminc százalékkal, miközben az árak, a megélhetés és a termesztés bizony nem ennyivel nőttek. Ezért aztán a minőségi termesztésről egyre inkább a tömegtermelésre helyeződik át a hangsúly, 3,5 millió rózsátövet az átlagos évi termés. Ugye, mondanom sem kell, milyen veszélyeket rejt ez magában. De nem csak ez a gondunk. A rózsások, mint kistermelők leginkább a gyakran változó adójogszabályok és a rájuk kényszerített sok adminisztráció miatt panaszkodnak. Van, aki azon kesereg, lassan minden rózsátövhöz egy könyvelőt kell alkalmazni, hogy meg tudjon felelni az összes előírásnak.

Persze a rózsások kemény emberek: megküzdnek időjárással, bürokráciával, a növekvő költségekkel, ami szép dolog. De sajnos sokszor egymással is – panaszkolt

Fráter György -, amikor a másik árai alá ígérve kínálják a rózsátövet a külföldi vevőknek. Így aztán leértékelik saját munkájukat is.

- A szőregi rózsák érdekében sokkal nagyobb összefogásra lenne szükség. Egy olyan termelői közösségre, ahol az emberek megosztják egymás között termelési tapasztalataikat, belátják, hogy egy jó tanácsért hár-

mat is kaphatnak cserébe. Így megy ez a külföldi nagy termelői közösségekben, és ezt kellene meghonosítani nálunk is, nem pedig a konkurenciát látni a szomszédban. Egy szóval sem mondom, hogy kartellbe kellene tömörülni, hiszen azt tiltja a törvény. De azt állítom, hogy egy minimum árat igenis ki kellene kötni, hogy a magyar rózsák becsülete megmaradjon a világpiacra.

Majd hozzátesszi: és persze megmaradjon a termesztés szeretete. Ugyanis az új nemzedék már nem nagyon akarja vállalni azt a kemény munkát, ami a rózsátövet termesztéssel jár. Vendéglátóm nem titkolta: a saját családjában sem tudta átörökíteni a rózsák iránti szeretetet, gyermekei más utat választottak, mint ahogy az unokák sem a rózsaföldön képzelik el a jövőjüket.

- Sajnos ezt tapasztalni más családokban is. Szerencsére azért akadnak olyan termesztők, és itt – tisztelettel adózva sok más szőregi polgárnak is - példának kiemelném Tóth Ferencet, aki egy minden szempontból kiemelkedő, világszínvonalú gazdaságot hozott létre a szomszédos Deszk községben. Szintén szerencse, hogy azért az emberek tudnak számolni, és látják: legyen bármennyi is a gond, a rózsák, ha nem is gyors és könnyű meggazdagodást, de biztos megélhetést kínálnak. Napjainkban még 250 család mindenképp ezt vallja Szőregen. Így most még biztosítottnak látszik a szőregi rózsák jövője, de az már a fiatalokon múlik, hogy meddig lesz így – fogalmazott Fráter György.

Divatba hozták a konyhakertet

Március végéig lehetett jelentkezni az ország legszebb konyhakertje címének elnyerésére. Az országos program célja az ősi hagyományokra visszatekintő kertkultúra felelevenítése, a vegyszermentes gazdálkodás, valamint az önellátás népszerűsítése és elterjesztése vidéken és a városokban egyaránt – tájékoztatta lapunkat Kovács Szilvia ötletgazda.

Egy régi hagyomány életre keltését, nagypáink tudásának megmentését és a házak körüli kertek értelmes kihasználását remélhetjük a Magyarország legszebb konyhakertje programtól – mondta megkeresésünkre Kovács Szilvia ötletgazda, Karcag város alpolgármestere. Tájékoztatása szerint 2012-ben kezdték el a verseny megszervezését remélve, hogy ezzel ismét divatba hozzák a ház körüli kertészkedést. Sajnálatosnak nevezte, hogy az elmúlt évtizedekben sokan felhagytak a kertészkedéssel, noha korábban szüleik, nagyszüleik életvitelének szerves része volt a konyhakert, ahol lényegében az összes szükséges zöldséget megtermelték. Ráadásul – tette hozzá – a helyben termelt, vegyszermentes zöldség-gyümölcs nagy kincs, egészséges, vitamindús, friss élelmiszer. Mint mondta, éppen ezért a mozgalom nemcsak a kertek rendbehozatalát tűzte ki célul, hanem az egészséges, friss élelmiszerekkel való önellátás erősítését is.

A program meghirdetésének első évében a legszebb konyhakert cím elnyerésére mindössze 22-en jelentkeztek Karcagról. Az első évben a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat által támogatott program tavaly a Vidékfejlesztési Minisztérium kiemelt mintaprojektje lett. A verseny így már országos mozgalommá vált, s ebből következően már hatvan település 939 kertje vállalta a megmérettetést. A legidősebb induló 95 éves, a legfiatalabb 5 éves volt. – Közben hirtelen nemzetközivé is váltunk – mondta az alpolgármester. A csatlakozó települések között voltak

ugyanis Karcag határon túli testvérvárosai, a felvidéki Szepsi, az erdélyi Székelykeresztúr és a délvidéki Bácskossuthfalva. Ezen kívül megrendezték a versenyt a szerbiai Temerinben is.

Az idei versenyre március 25-ig lehetett jelentkezni. A hagyományos népi kertkultúra felélesztésére hivatott programhoz öt kategóriában volt lehetőség csatlakozni, így az erkélyen kialakított, az 50 négyzetméter alatti illetve feletti alapterületű, valamint zöldséges és gyümölcsös zártkert megművelésével. A 2014. év újdonsága, hogy a kertművelőknek a kert madárbarát kialakítását is meghatározzák feladatként. Kovács Szilvia kitért arra is, hogy március 31-i leadási határidővel az óvodás és általános iskolás gyermekek számára kedvcsinálóként országos rajzpályázatot hirdettek. A legfiatalabb korosztály bevonása – fejtette ki – azért fontos, mert a kert művelése megalapozza a föld szeretetét. Hozzátette: tapasztalataink szerint a program hatására olyanok is elkezdték kertjüket művelni, akik korábban ezzel nem foglalkoztak. A szervezők egyre több olyan visszajelzést kapnak arról, hogy a korábbi versenyeken nevezők szomszédai is elkezdek művelni kertjüket és tanácsot kérnek. Az alpolgármester szerint megindult az országban egy olyan folyamat, amely által remény nyílik arra is, hogy megmenthetjük az idősebb generáció e területen felhalmozott tudását. A program hozadékaként említette még, hogy rengeteg biogazdálkodási módszerről kapnak leírást a kertművelőktől. A szervezők ezen termelési technikákat és a biotermesztéssel kapcsolatos tapasztalatokat összegyűjtik, és rövidesen egy almanachba rendszerezve fogják kiadni.

DÉNES ZOLTÁN

IMPRESSZUM

NAKlap, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara lapja
II. évfolyam 4. szám

Alapító: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Györfly Balázs elnök
Felelős kiadó: Agroschool Kft. • **Főszerkesztő:** Böle István
Marketing, PR és kommunikációs igazgató: Fekete Zsanett Zsuzsanna • **Címlap:** Süveg Áron • **Fotók:** Prág Ferenc, Schmidt Andrea, Süveg Áron, Gyulai Tóth Zoltán • **Szerkesztőség:** NAK, 1119 Budapest, Fehérvári út 89.-95. Telefon: + 36/1 802 6148
E-mail: ujsag@nak.hu • Hirdetésfelvétel telefonszáma: NAK, 1119 Budapest, Fehérvári út 89.-95. Telefon: + 36/30588 5429
Nyomda: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. • **Felelős vezető:** Majláth Zsolt László • **Terjeszti:** Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatósági Hírlap Értékesítési Osztály, 1089 Budapest, Orczy tér 1.

ISSN 2064-308X

A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

AMENNYIBEN LE- VAGY FELIRATKOZÁST
SZERETNE INTÉZNI A NAKlap-PAL
KAPCSOLATBAN, KÉRJÜK, HASZNÁLJA AZ ÜGY-
FÉLKAPUT (<https://ugyfelkapu.nak.hu/ugyfelkapu/>)
VAGY KERESSE FALUGAZDÁSZÁT.

XVIII. PÁPAI AGRÁREXPO

2014. május 23-25.

Tisztelt kiállítók, kedves érdeklődők!

Pápa Város Önkormányzata a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai támogatásával idén 18. alkalommal rendezi meg Nyugat-Dunántúl legjelentősebb mezőgazdasági szakkiállítását és vásárát, mely kiváló lehetőséget biztosít a régió agrárgazdasági szereplőinek bemutatkozására, a potenciális üzletfelekkel való találkozásra és a tartalmas kapcsolódásra.

A rendezvény szakmai programjai között aktuális agrárgazdai előadások tájékoztatók, tanácsadások szerepelnek a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szervezésében, a kiállítást mezőgazdasági és erdőgazdasági gépbemutatók színesítik.

A szakmai programokat szórakoztató és kulturális műsorok, családi programok és gasztrofalu egészíti ki, szombaton horgásznapi várjuk a vendégeket hallé főző és halétel készítő versennyel, vasárnap pedig vadásznapi tartunk a Veszprém Megyei Vadász-kamara rendezésében.

Az évek óta nagy népszerűségnek örvendő, több ezer látogatót vonzó rendezvényre várjuk mezőgazdasági termelők, termékgyártók, gépforgalmazók, élelmiszeripari vállalkozások, kerttechnikai cégek, kisállattartáshoz kapcsolódó cikkeket értékesítők és helyi kézműves termékeket készítőik jelentkezését!

Jelentkezési határidő: 2014. április 15.

Jelentkezés és további információ:

Pápai Platán Nonprofit Kft., 8500 Pápa, Fő u. 5.

Telefon: +36 89 515 048, +36 20 583 0383

E-mail: agrarexpo@papa.hu

